ANT

Haftalık Dergi • 21 Ekim 1969 • Sayı 147 • 125 Kuruş

TiP'in mukayeseli seçim tabloları

TİP'in Oylarında

%37

DÜŞÜŞ

HEZİMET SOL'UN DEĞİL SOL'DAN SAPANLARINDIR

HAFTANIN NOTLARI

12 ekim

ODTÜ'de Terör

■ **Ortadoğu Teknik Üniversitesi Akademik Konseyi, «üniversitede can ve mal güvenliğini tehlikeye düşürdükleri» ve «öğrencilere yakışmayacak eylemlerde bulundukları» gerekçesiyle bir öğrenci hakkında kesin, 7 öğrenci hakkında da bir yılla iki ay arasında değişen «üniversiteden uzaklaştırma cezası» vermiştir. Geçen eylül ayında Öğrenci Birliği seçimleri sırasında ve sonrasında çıkan olaylar dolayısıyla cezalandırılan öğrenciler Şükrü Işık, Tunca Şahin Yılmaz, Halil Çelimli, Veysel Akın, Ahmet Sina, Yusuf Arslan, Attila Keskin'dir. İbrahim Seven ise kesin olarak ihraç edilmiştir.**

Yargıtay bozdu

■ ODTÜ Öğrenci Birliği'nin yayınladığı bir bildiriden dolayı «siyaset yaptığı» iddiasıyla kapatılması için asliye ceza mahkemesince verilen karar Yargıtay Dördüncü Ceza Dairesi tarafından bozulmuştur. Yargıtay, bir defaya mahsus olmak üzere bildiri yayınlanmasının politika ile iştigal sayılmayacağını kararlaştırmıştır. Öte yandan Danıştay da, Ortadoğu Amme Enstitüsü'ne devamlarına Adalet Bakanlığı'nca izin verilmeyen Şiar Yalçın, Veli Devecioğlu, Tuncer Onar, Selçuk Türksoy, Cüneyt Kut ve Erol Öcal adındaki cumhuriyet savcılarının itirazını yerinde görerek bakanlığın kararını durdurmuştur.

13 ekim

Renault'nun teminatı

■ Ordu Yardımlaşma Kurumu vasıtasıyla ordu mensuplarının kapitalistliğe itilmesi, bu kurumla işbirliği yapan yabancı sermayeye de güven vermeğe başlamıştır. Nitekim, Türkiye'de bir otomobil fabrikası kuracak olan Renault Şirketi'nin Genel Müdürü Dreyfüs, Paris'te, «Türkiye'de kuracağımız fabrikanın bir gün millileştirilmesi halinde tutumunuz ne olacaktır?» sorusuna, «Biz Türkiye'de kuracağımız fabrikayı Ordu Yardımlaşma Kurumu ile birlikte kuruyoruz» demiştir. THA'nın bildirdiğine göre, Dreyfüs böyle bir hareketin sorumluluğunun OYAK'a ait olacağı şeklinde bir yorumda bulunmuştur. Yani, OYAK ile işbirliği yaptığı sürece, Renault'nun Türkiye'de hiçbir hareketten korkmayacağı anlaşılmaktadır. Bu teminat dolayısıyla, Ordu Yardımlaşma Kurumu ile işbirliği yapmak isteyen yabancı firmaların artması beklenmektedir.

FKF'den Dev-Genç'e

■ **Ankara'da çalışmalarını tamamlayan Fikir Kulüpleri Federasyonu Olağanüstü Kurultayı, son gün aldığı bir kararla örgütün ismini Devrimci Gençlik Federasyonu (Dev-Genç) şeklinde değiştirmiştir. Kongre, örgütün sosyalist çizgiden sapması üzerine istifa eden 75 üyenin de istifasını kabul etmeyerek haklarında ihraç kararı vermiştir. (Kongrede haklarında ihraç kararı verilen sosyalist gençlik liderlerinden üçünün bu konudaki görüşleri 7. sayfamızdadır.)**

Jandarma ateş açtı

■ Ortadoğu Teknik Üniversitesi'nde şehir cereyanının kesilmesinde kasıt arayan öğrencilerin protestoları, öğrencilere üniversitede görevli jandarmalar arasında silahlı çatışmaya yolaçmıştır. Rektörlük önünde toplanan öğrencileri dağıtmak üzere jandarmalar havaya ateş açmışlar, öğrenciler de buna karşılık vermişlerdir.

TİP'e sabotaj

■ **Türkiye İşçi Partisi'nin Çarşamba İlçe Binası, tam seçim gecesi meçhul şahıslar tarafından bomba ile havaya uçurulmuştur. Sabotajın, TİP'e oy vermesi muhtemel vatandaşların gözlerini korkutmak üzere AP'li partizanlarca düzenlendiği tahmin edilmektedir.**

14 ekim

Meydan okuyor!

İstanbul'da bugüne kadar polisi ali kıran baş kesen haline getiren ve öğrencilerin polisler tarafından öldürülmesi karşısında kılı kıpırdamayan Vali Vefa Poyraz, AP'nin seçimi tekrar kazanmasından da cesaret alarak asayişi koruma gerekçesiyle yine herkese meydan okumuştur. Öğrencilerin silahlanmasından söz eden Poyraz, «Polisin bir elinde düdük, bir elinde cop olmalıdır. Herkes aklını başına alsın. Polis zamanında silahını kullanır. Silahlar çekildiğinde kimin kimi vuracağı belli olmaz. Yol ortasında tabanca çeken elbette vurulur» demiştir. Vali'nin bu demecinden sonra polislerin *gemi azıya alması ve daha birçok gencin kanına girmesi sürpriz sayılmaz.*

Kapitülasyon mu ?

■ Amerika'nın Uluslararası Kalkınma Teşkilatı Türkiye Misyonu (AID), diplomatik dokunulmazlığı olduğu gerekçesiyle hakkında açılan 36 davayı da reddederek duruşmalara katılmamıştır. AID mensuplarına diplomatik dokunulmazlık hakkıyla gümrük muafiyetini sağlayan kanunda «Türkiye'de görevli Amerikalıların resmi görevleri sona erse bile muafiyetleri devam edecektir» denilmektedir.

Cemgil yakalandı

■ **Ortadoğu Teknik Üniversitesi öğrenci liderlerinden Sinan Cemgil, Aydın'da yakalanarak polis nezaretinde Ankara'ya getirilmiştir. Cemgil hakkında, Komer'in arabasını yakmak, işgal ve boykot hareketlerine karışmaktan dolayı iki gıyabi tutuklama kararı bulunmaktadır.**

15 ekim

İrlanda'da İçsavaş

■ **Kuzey İrlanda'da İngiliz emperyalizminin körüklediği mezhep çatışmaları yeniden şiddetlenmiş, Belfast'ta patlak veren çatışmalarda biri İngiliz askeri olmak üzere 8 kişi ölmüş, 47 kişi yaralanmıştır. Bu rakam, şimdiye kadar Kuzey İrlanda olaylarında görülen en kanlı bilançodur. Çatışmalara, protestanların katolikler üzerine saldırması sebep olmuştur.**

Reichstag yangını

■ **Federal Almanya'nın tanınmış tarihçi, kriminalist ve politikacılarından meydana gelen bir komisyon, uzun çalışmalardan sonra, 1933 yılında olan Reichstag (Alman Milli Meclisi) yangınını Nazilerin planladıklarını ve bu planı da uyguladıklarını ispatlamıştır. Sosyal Demokrat Parti Başkanı ve müstakbel Alman Başbakanı Willy Brandt'ın da dahil olduğu bu komisyonun kesin raporu önümüzdeki günlerde yayınlanacaktır. Bilindiği gibi, o tarihte Hitler rejimi, Reichstag yangınını komünistlerin çıkarttığını ileri sürerek, suçlu damgasını vurduğu Van Der Lubbe adında bir akıl hastası Hollandalıyı idam etmiş, daha sonra bütün Almanya'da sola karşı korkunç bir teröre gitmişti.**

TÖS'ün protestosu

■ Bolvadin'de TÖS Merkezi'ne yapılan saldırı üzerine TÖS İstanbul Şubesi İkinci Başkanı Cengiz Ballıkaya bir bildiri yayınlayarak olayı protesto etmiştir. Bildiride Türkiye halkına seslenilerek, «Menfaat çarklarını ve politik arzularını cehaletin üzerine bina eden, seni sömüren, sana her türlü ezgiyi reva görenler, senin evlatlarını, senin davanın bilincinde yetiştiren öğretmene tecavüzle sindirme çabasındadırlar. Bu saldırılar onları sindirmeyecektir.» denilmektedir.

Yeni milletvekilleri

■ **12 Ekim'de seçilen yeni milletvekillerinin meslekleri açıklanmıştır. Bu açıklamaya göre, yeni meclisin 450 üyesinden 135'i hukukçu, 53'ü tüccar, 42'si çiftçi, 42'si devlet memuru, 32'si doktor, 28'i mühendis, 28'i gazeteci, 24'ü eğitimci, 20'si emekli subay, 12'si dinadamı, 11'i sendikacı, 6'sı sanayicidir. Görüldüğü gibi, bu seçimde de meclise emekçi sınıfları temsilen hemen hemen hiç kimse girememiştir.**

Uzayda ilk inşaat

Amerikalıların sırf bir propaganda sağlamak amacıyla yaptıkları «ayın fethi» gösterisine günlerce tam sayfa ayıran burjuva basını, geçen hafta Sovyetler Birliği'nin tamamen bilimsel amaçlarla yaptıkları yeni bir uzay denemesini tek sütunluk, yada çift sütunluk haberlerle geçiştirmişlerdir. Oysa, dış politika sayfamızda da ayrıntılı şekilde açıklandığı üzere, üç ayrı gemiyle uzaya çıkan Sovyet kozmonotları, insanlık tarihinde ilk defa boşlukta kaynak yapmışlardır. Uzayda kaynak, yeryüzünde olduğu gibi, kaynak makinesiyle, yani bu makineden çıkan alevin iki madeni parçayı eriterek kaynatması yoluyla yapılmamaktadır. Uzayda kaynak, ya laser ışını ile tahrik edilen iyonlaşmış bir plazma, ya ültrasonlar yada bir iyon yani atom akı'sı kullanan bir teknikle yapılmaktadır. Boşlukta kaynak yaparak uzayda insanoğlunun ilk inşaatını gerçekleştiren Sovyet kozmonotları hafta sonunda başarıyla yeryüzüne dönmüşlerdir. Yukarıdaki resimde, ilk defa özel uzay elbiseleri giymeden, kabinde sağlanan imkanlar sayesinde uzaya normal elbiseleriyle çıkan Sovyet kozmonotlarından Filipçenko, Gorbatho ve Volkov görülmektedirler.

Amerika'da en büyük protesto gösterisi

Amerika'da Vietnam Savaşı'nı protesto için düzenlenen yürüyüşlerden en büyüğü geçen hafta yapılmıştır. Üç üniversite öğrencisinin öncülüğüyle Amerika'nın çeşitli şehirlerinde aynı zamanda başlatılan yürüyüş dünyanın çeşitli ülkelerine de sıçramış. Londra, Madrit, Viyana, Brüksel, Roma, Paris ve diğer büyük şehirlerde binlerce Amerikalı ve onlara sempati besleyen binlerce Avrupalı büyük bir sessizlik içinde savaşı protesto etmişlerdir. Bu arada Ankara'da savaş aleyhtarı Amerikalı gençler de bir gösteri düzenleyerek Vietnam Savaşı'nı protesto etmişlerdir. Vietnam'da da, Amerika'daki göstericileri destekleyen Amerikan askerleri, savaşa kollarına siyah pazubentler takarak gitmişlerdir. Vietnam Demokratik Cumhuriyeti Başbakan, Fam Van Dong da, yürüyüşçülere mektup göndermiştir.

16 ekim

Somali'de Suikast

■ Somalı Cumhurbaşkanı Dr. Abdülrasi Ali Şermake, Abdülkadir Abdi adında bir polis memuru tarafından vurularak öldürülmüştür. Suikast, uzun süreden beri Batı ile Doğu arasında tarafsız bir politika izleyen Somali'nin bundan böyle Doğu'ya yaklaşması ihtimalini doğurmuştur. Somali, Doğu ile Batı arasındaki nüfuz mücadelesinde en önemli yerlerden biridir, başta İtalya, Amerika ve Sovyetler Birliği olmak üzere çeşitli ülkelerden büyük çapta yardım almaktadır. Bununla beraber muhalifleri, Şermake'nin üyesi bulunduğu partiyi Batı taraftarı olmakla suçlamaktadırlar. Bu suikastten sonra iç siyasette mücadelenin şiddetlenmesi bekleniyor.

İşçinin Tiyatrosu

■ İstanbul'da geçen yıl kurulan İşçinin Tiyatrosu, yakın bir zamanda sokak ve sahne temsillerine başlayacaktır. Grevlerde, sokak başlarında ve gecekondu mahallelerinde oynayacağı sokak oyunlarından başka Beyazıt'ta bir işçi mahallesinde sinema fiyatına kapalı salon oyunları oynayacaktır. Tiyatronun bu yılki repertuvarında Vatan Yahut Amerika, Grevler, Gecekondu, Sünger Avcıları, Nazım Hikmet'in Şeyh Bedrettin Destanı ve Sevdalı Bulut oyunları yeralmaktadır. Öte yandan İşçinin Tiyatrosu, bedava tiyatro kursları da açacaktır.

17 ekim

Doğan Özgüden ve Yaşar Uçar mahkum oldular

Mihri Belli ve diğer sosyalistlerin tutuklanmalarını eleştirmek amacıyla yazdığı yazıdan dolayı dergimiz yönetmeni Doğan Özgüden ile eski yazı işleri müdürümüz Yaşar Uçar hakkında cumhuriyet savcılığınca Toplu Basın Mahkemesi'nde «Kesinleşmemiş mahkeme kararları hakkında mütalaa yürüttükleri» iddiasıyla açılan dava sonuçlanmıştır. Mahkeme, her iki arkadaşımızın da birer ay hapislerine karar vermiştir. Bu, Özgüden'in üçüncü, Uçar'ın ikinci mahkumiyetidir. Karar temyiz edilmiştir.

M. Belli beraat etti

■ Bir süre önce yaptığı bir konuşmada «komünizm propagandası bulunduğu» iddiasıyla 5 yıl ağır hapis ve 3 yıl sürgün cezasına çarptırılan Mihri Belli, Yargıtay'ın bozma kararı üzerine Ankara Birinci Ağır Ceza Mahkemesi'nde beraat ettirilmiştir. Öte yandan, Doğu Perinçek'in bir süre önce «H Şi Minh'i Anma» toplantısında yaptığı konuşmayı yayınlayan Aydınlık Dergisi'nin Ekim 1969 tarihli 12. sayısı toplatılmıştır.

18 ekim

Deniz Gezmiş'in durumu

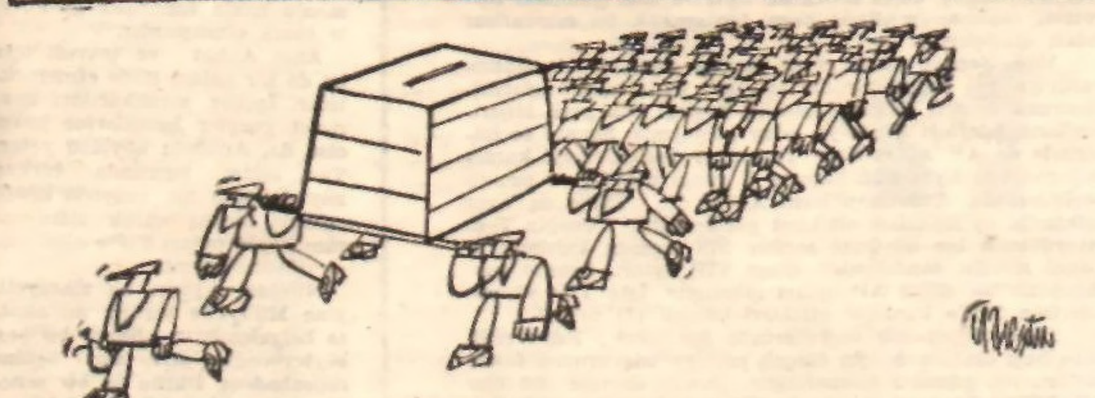
■ Devrimci gençlik liderlerinden Deniz Gezmiş, üniversite rektörü ile polisin müştereken düzenlediği dosyalara istinaden çeşitli iddialarla cezaevinde yatırılırken, İstanbul Üniversitesi Senatosu da, hakkındaki «üniversiteden ihraç» kararını onaylamıştır. Bilindiği gibi, Gezmiş hakkında daha önce öğrencisi bulunduğu Hukuk Fakültesi Yönetim Kurulu tarafından ihraç kararı verilmişti. Gezmiş'in itirazı üzerine dosya Üniversite Senatosu tarafından incelenmiş ve İstanbul Üniversitesi Rektörü Ekrem Şerif Egeli kararı şöyle açıklamıştır: «Fakülte bakımından ve esas yönünden Hukuk Fakültesi Yönetim Kurulu kararına itiraz vardı. Her iki yönden dosya incelendi ve Senato'da gözden geçirildi. Dosyada mevcut doküman ve belgelere göre, disiplin yönetmeliğine aykırı iddianın yerinde olmadığına karar verildi.»

5 yıla mahkum oldu

■ Nisan ayında bazı işçilere komünizmi öven konuşmalar yaptığı iddiasıyla, Edirne Erkek Sanat Enstitüsü öğrencisi Aydın Volkan Bursa Ağır Ceza Mahkemesi tarafından beş yıl ağır hapse mahkum edilmiştir. Volkan, ağır ceza mahkemesindeki ilk duruşmasında kefaletle tahliye edilmiş, ancak AP'li gazeteciler adalet üzerinde etki yapmak için her türlü provokasyonlara başvurmuşlardı.

• GÖZ GÖRE • YALÇIN ÇETİN •

HAFTANIN YORUMU

DOĞAN ÖZGÜDEN

Seçim sonrası görevi

SEÇİM sonuçlarından herkes kendi hesaplarına göre ahkâm çıkartmakla meşgul. Oy oranı yüzde 52.9'dan yüzde 46.6'ya düştüğü halde Adalet Partisi «büyük zafer» türküleri söylemektedir. Görünüşte de haksız değildir. Zira, oyların yarıdan azını almış olsa bile, millet meclisinde işgal ettiği koltuk sayısı bakımından tek başına iktidar durumundadır. Oysa, milli bakiye sistemi kaldırılmamış olsaydı, bu oylarla AP ancak 204 milletvekili çıkartabilecek ve tek başına iktidarı rüyasında bile göremeyecekti. Geçen yıl yapılan Seçim Kanunu değişikliğinin sadece büyük partilerin işine yaradığı, hemen hemen küçük partilerin tamamının mecliste grup kuramayacak hale düşmeleriyle sabit olmuştur. CHP Genel Sekreteri Ecevit, küçük partilerin bu durumundan dolayı üzüntülerini bildirmiştir. Oysa, milli bakiye usulünün kalkmasında CHP'nin de en az AP kadar gayret gösterdiği, Seçim Kanunu'nun değişmesi için nasıl muvazaa yaptığı hâlâ hatırlardadır. Eğer milli bakiye sistemi kaldırılmamış olsaydı, CHP bugün alabildiği oylarla parlamentoya 143 milletvekili değil, sadece 124 milletvekili sokabilecekti. Zira, CHP de 1965 seçimlerinde oyların yüzde 28.75'ini aldığı halde bu seçimlerde oran yüzde 27.46'ya düşmüştür. Ama bu düşüşe rağmen, Ulus, CHP'nin seçimden önceki milletvekili sayısına göre bu defa 56 milletvekili artırdığını ileri sürerek milleti kandırmaktadır. Oysa seçimde milli bakiye sistemi uygulansaydı, geçen seçimde çıkardığı 134 milletvekiline göre 10 milletvekili kaybetmiş olacaktı!

KÜÇÜK partiler ise, milli bakiye usulünün kaldırılmasıyla yedikleri darbenin yanında, seçmenden de iltifat görmemişlerdir. Parlamentoda 15 kişilik bir grup kurabilen GP'nin ve katıldığı ilk seçimde 8 milletvekili çıkartabilen BP'nin durumu kamuoyunda kesin bir yönelişin ifadesi değil, «komünizm düşmanlığı» istismarında ve alevi vatandaşların duygularına hitap etmede kullanılan yeni metodların geçici bir başarısıdır. Birtakım fersude şöhretlerle oy toplamağa kalkışan MP, YTP gibi partiler için 12 Ekim seçimi sonun başlangıcı olmuştur. MHP'nin de, 1965 seçimlerine göre oy artıran tek parti olmakla beraber, bütün spektaküler komando hareketlerine ve egemen sınıfların açık desteğine rağmen, halk kitleleri tarafından büyük ölçüde benimsenmediği bu seçim sonuçlarıyla anlaşılmıştır. Esasen varlıklarıyla yoklukları arasında pek fark bulunmayan bu partilerin seçimden perişan çıkması pek de önem taşımamaktadır. Çünkü onların söyleyebileceklerini ve yapabileceklerini, çok daha etkili ve güçlü şekilde AP ile CHP elhak daha iyi söylemekte ve yapmaktadırlar. Asıl üzerinde durulması gereken nokta, TİP'in 12 Ekim seçimlerinde uğradığı hezimettir. Bakın Amerikan emperyalizminin uluslararası ajansı AP etekleri zil çalarak ne demektedir: «Bugüne kadar tesirli bir politik güç olarak ortada bulunan ve Amerikan aleyhtarı kampanyayı büyük bir gürültü ile yürüten TİP silinip kaybolmuştur. Marksist TİP, seçimlerde oyların yüzde 2.6'sını alarak ancak iki sandalye kazanabilmiştir.»

SEÇİMDEN önce, yöneticilerinin bütün sapmalarına ve ihanetlerine rağmen, örgüt olarak TİP'e oy verilmesini işte bunun için istemiş, Türkiye'de Amerikan emperyalizmine karşı olan vatandaşların arttığının seçim sonuçlarıyla matematik olarak ispatlanması gerektiğini belirtmiştik. TİP'in aldığı sonuç, Amerikan emperyalizmi ve yerli işbirlikçileri hesabına gerçekten büyük başarıdır. Ancak unutulmamalıdır ki, Türkiye'deki seçmenlerin yüzde 41'i, yani 5,5 milyon seçmen seçime katılmamıştır. Biz, TİP yöneticilerinin yada «parlamento dışı muhalefet» yaygaracılarının yaptığı gibi bu 5,5 milyon vatandaşın tümünün Amerikan emperyalizmine ve yerli işbirlikçilerine karşı olduğunu ileri sürerek kendi kendimizi aldatacak ve bu hayal üzerine şatolar bina edecek değiliz. Herhalde bu beş buçuk milyon seçmenin ezici çoğunluğu ne Aybar'dan, ne de PDM'cilerden yanadır. Ancak bu kitle içerisinde bağımsızlık ve sosyalizm için mücadele bilincine varmış, fakat parti yöneticilerinin ihaneti karşısında oylarını TİP'e kanalize edememiş yüzbinlerce vatandaş da vardır. Bunların TİP'e oy vermemesinin nedenleri de ANT'ın diğer sayfalarında ayrıntılı olarak açıklanmıştır. Seçim sonrası tüm sosyalistlere düşen görev, bu sol potansiyelin varlığını bilerek ve TİP oylarındaki biçimsel düşüşten cesaret alan emperyalizmin ve yerli uşaklarının sol'a karşı terörü artıracaklarını asla gözden uzak tutmayarak, en kısa zamanda tek sosyalist örgütte despot yöneticileri tasfiye edip demokratik ilkeleri hakim kılmak, daha sonra doğru devrimci stratejiyi açıkça belirleyerek sağlam bir çizgide bütün sol güçleri bir araya getirmektir.

HEZİMET SOL'UN DEĞİL, SOL'DAN SAPANLARINDIR!

TİP, OYLARININ % 37'SİNİ KAYBETTİ
— Devrimcilikten uzaklaşan bir yönetimin bilançosu —

12 Ekim gecesi saat 21'de Türkiye'de hemen hemen bütün vatandaşlar, radyolarının başında, Türkiye'nin dört yıllık kaderini tayin edecek milletvekili genel seçiminin sonuçlarını büyük bir heyecanla bekliyorlardı. Kanuna göre radyo ancak saat 21'den sonra seçim sonuçlarını verebilecekti.

Nihayet gong saat 21'i vurdu ve radyonun seçim programı başladı. Bütün Türkiye radyoları adına tek tek anons verildikten sonra TRT'nin bütün sivri isimleri, Haberler Müdürü Doğan Kasaroğlu, İç Haberler Müdürü Basri Balcı ve bilumum şefler mikrofon başına gelerek TRT'nin seçim sonuçlarını vatandaşlara seri şekilde duyurabilmek için tam bir yıl (!) dan beri hazırlıklar yaptığını, seçim günü bütün Türkiye'de tam 900 muhabirin birden seferber olduğunu açıkladılar. Bu açıklamalardan sonra vatandaş bekliyordu ki, 900 muhabirin gayretiyle seçim sonuçlarını en geç 6-7 saat sonra radyodan kesin şekilde öğrenmek mümkün olabilecektir?

Ama radyo dinleyicilerinin hevesleri kursaklarında kaldı, kesin sonuçları öğrenmek şöyle dursun, TRT çerez kabilinden verdiği bir kaç sandık sonucunun dışında bütün seçim programını sulu röportajlarla, saçma sapan mülakatlarla, Zeki Müren'lerin, Güneri Tecer'lerin konserleriyle sabaha kadar vakit öldürdü. Bir şeyler öğrenebilecekleri umuduyla sabaha kadar gözlerini kırpmadan radyo başında bekleyen vatandaşlar, sabaha karşı TRT'ye de, TRT'yi yönetenlere de lanetler savurarak radyonun düğmesini çevirmek zorunda kaldılar.

Seçim sonuçları yerine verilen gülünç programlardan biri de, hiç şüphesiz, parti liderleriyle seçimden önce yapılıp da sabaha karşı radyolardan verilen seçim tahmini röportajlarıydı. Ve teslim etmek gerekir ki, o gece yayınlanan programların en tutarlısı da oydu.

Seçimlerin küçük partilere yar olmadığı, üç beş sandığın neticesinden dahi anlaşıldığı halde, sabaha karşı bu partilerinin liderlerinin hâlâ 30 - 40 milletvekili çıkartabilecek şekilde konuşmaları cidden eğlendiriciydi. Atı alan üsküdarı geçtikten sonra seçim öncesi hayalleri radyoda dile getirilen parti liderlerinden biri de TİP Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar'dı. **«Halkımız TİP'e 1965'ten fazla yakınlık gösterecektir. Parlamentodaki milletvekili sayısı hakkında bir rakkam vermek oldukça zor. Zannediyorum ki, TİP, parlamentoda bir gruba sahip olacaktır»** diyordu. Bu umudunun gerekçesini de şöyle açıklıyordu: **«Bilhassa köylere ağırlık verdik. Köylülerin büyük uyanış içinde olduklarını daha önceden görmüştük. Bu itibarla arakadaşlarımız daha çok köyleri taradılar...»**

Aybar'ın umudunun gerekçesi olan bu cümlede, aslında Aybar ve takımının hezimetinin de gerekçesi yatıyordu. Zira, özellikle büyük kongreler döneminden beri Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar, partinin asıl dayanağı olan sanayi işçilerini, diğer devrimci güçleri bir yana bırakmış, sol çizgiden adamakıllı saparak üst yapı kurumlarını esas alan bir populizm içerisinde bütün başarı ve zafer şansını köylerden alacağı blok oylara bağlamıştı. Bu yüzdendir ki, sosyalist bir partinin liste başlarına, bilinçsiz de olsa, kitle halinde oy getireceğine inandığı toprak ağalarını koymakta tereddüt etmemiş, bu yüzden partinin kurucusu ve yöneticisi olan sendikacıları dahi karşısına almaktan çekinmemişti.

Sendikacılar aralarındaki ihtilafın bu yönünü demeçlerle açık seçik ortaya koydukları halde, Aybar, Milliyet'e verdiği mülakatta **«Sendikacı arkadaşlarımızla önemli bir ihtilafımız olduğunu sanmıyorum. TİP'te kontenjan dağılımında tüzüğün 2 ve 53. maddesinin ihlal edildiği kanısındadırlar. Ben bu kanıyı paylaşmıyorum»** demiştir. TİP'in seçim şansı az olan illerde ve listelerin alt taraflarında emekçilerin çoğunlukta olmasını 53. maddenin ruhuna uygun göstermek, bir hilei şeriyeden başka bir şey değildir. Resmen bir tahrifçiliktir. Zira, TİP'in seçim şansı olan illerin hiçbirinin liste başlarına emekçiler getirilmemiştir. TİP Tüzüğü'nün 2. maddesine gelince, bu maddede TİP'in hangi sınıf ve tabakaların partisi olduğu açıkça belirtilmiş, fakat bu sınıf ve tabakalar arasında «**toprak ağa**»larına asla yer verilmemiştir. Aybar'ın kontenjan tesbitinde 2. maddeye uygun davrandığını söyleyebilmesi de bir başka tahrifçiliktir.

TİP Genel Başkanı, devrimci gençliğe karşı, kongrelerden de önce, uzun yıllardan beri sürdürdüğü olumsuz tutumu seçim kampanyası sırasında da açığa vurmuş, gençlerin memleket şartlarını iyi değerlendiremediğini ileri sürerek, **«Gençlerin heyecanını istismara kalkışan kimseler bulunabilir. Bu kimseler gençlerin arasına sızabilirler. Bunu bir ihtimal olarak göz önünde bulundurmak zorundayız. Bundan dolayı gençlerimizin uyanık olmaları ve memleket şartlarını iyi değerlendirmeleri gerekmektedir.»** demiş, bir bakıma kendisi gibi düşünmeyen gençlerin, solun düşmanlarına âlet olduğu savını ileri sürmüştür. Aybar'ın bu tutumudur ki, uzun yıllardan beri bütün devrimci gençliği partiden uzaklaştırmış, emekçilerin siyasal örgütünü en büyük yan desteğinden yoksun bırakmıştır. 1965 seçiminin 50 bin kişilik Taksim Mitingi'ni hatırlayanlar, 12 Ekim seçimlerinden önceki TİP'in Taksim mitinginde Aybar'ı sadece 1000 kişiye hitap ederken gördükleri zaman, devrimci gençleri partiden itmenin hazin sonucuna gözleriyle tanık olmuşlardır.

Ama Aybar ve çevresi için bu da bir anlam ifade etmemektedir. İşçiler, sendikacılar, devrimci gençler kendilerine karşı olsa da, Anadolu köylüsü yeter. Tam seçim sırasında birkaç köy dolaştın mı, radyoda köylü ağzıyla birkaç nutuk attın mı tüm köylü oyları TİP'e akar, diye düşünmüşlerdir.

Nitekim Aybar, bu zihniyeti, yine Milliyet'e verdiği mülakatta belgelemiştir: **«Şimdi bir şey söyleyeceğim size. Bu benim müşahadem. Bütün bu bir senelik çalkantılar, köylere katiyen yansımamıştır. Kesindir. Köy, Türkiye İşçi Partisi'ni bilmektedir. Hiçbir köyde bu yolda bir soruya muhatap olmadım. İşte efendim şöyle imiş, işte çalkantı varmış, şuymuş, tek soru olmadı. Sadece bu mesele aydın çevrelerde tartışmalara yol açmıştır. Parti içinde büyük şehirlerde, mesela İstanbul, Ankara, İzmir'de gene aydınlar arasında çalkantılara sebebiyet ver-**

işte TiP adayı toprak ağası!

TÜRKİYE İşçi Partisi yöneticilerinin, partiyi sosyalist çizgiden saptıran ve seçimlerde büyük hezimete uğramasına yol açan tasarruflarından biri de, muhakkak ki seçime çeyrek kala Adıyaman'da Sabri Tanrıverdi adındaki toprak ağasının tepeden inme TİP listesi başına getirilmesidir.

TİP yöneticileri, bu kararlarından dolayı eleştiren sosyalistlere, Sabri Tanrıverdi'nin yıllardan beri sosyalist olduğu uydurmasıyla karşı çıkmışlar, TİP'e bilinçli oy getireceğini iddia etmişlerdir. TİP yöneticileri Tanrıverdi'nin 13 bin oy getireceğini umarlarken, 12 Ekim seçimlerinde TİP'in Adıyaman'da aldığı oy miktarı sadece 7215 olmuştur. Evet Tanrıverdi TİP'e bir miktar oy getirmiştir, fakat bilinçli TİP üyeleri, bir toprak ağasına oy vermektense, hiç oy kullanmamayı tercih etmişlerdir.

Kaldı ki, Tanrıverdi'nin kimliğinin ve TİP'e getirdiği oyların niteliğinin de, TİP yöneticilerinin sosyalist çizgiden ne denli saptıklarını tesbit bakımından, bilinmesi zorunludur.

Sabri Tanrıverdi, Adıyaman'ın kuzey batısında 26 parça köyü, Besni, Gölbaşı, Çelikhan ve Kâhta ilçelerinde de bazı köyleri içine alan, nüfusu 22 - 23 bin civarında tahmin edilen HIZIRISOR aşiretinin ağalarındandır. Hızırısor aşireti de, «**yerli**» ve «**göçebe**» olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Tanrıverdi'ler, «**göçebe**» Hızırısor'lardandır. «**Yerli**» Hızırısor'ların reisi ise Şeyho'dur. Bununla beraber, Şeyho da, Tanrıverdi'lerin direktifi üzerine hareket etmektedir.

Sabri Tanrıverdi, Hızırısor aşireti içerisinde doğan Ali Hami adındaki ailenin iki numaralı lideridir. Ancak ağabeyi Ali Tanrıverdi'nin, namı diğer Pişinikli Ali Ağa'nın son zamanlarda yaşlanıp hastalanmasından ötürü, bu ailenin bir numaralı lideri Sabri Tanrıverdi olmuştur.

1950'den 1961 seçimlerine kadar Tanrıverdi'ler, Hızırısor aşiretinin oylarını hep CHP'ye kanalize etmişler, buna karşılık Ali Tanrıverdi devamlı şekilde il genel meclisi üyeliğine seçilmiştir.

Ancak 1961 seçimlerinde Tanrıverdi'ler, il genel meclisi üyeliği ile yetinmeyip CHP'den milletvekilliği istemişlerdir. Ne var ki önseçimlerde politik oyunlarla liste dışı bırakılmışlardır.

Liste dışı bırakılmaları üzerine Tanrıverdi'ler, oylarının yarısından fazlasını YTP'ye kanalize ederek CHP'ye gözdağı vermişlerdir. 1965 seçimlerinde Sabri Tanrıverdi tekrar CHP.lilerle pazarlığa oturmuş, Adıyaman listesinin birinci yada ikinci sırasında adaylık istemiştir. Fakat CHP'liler kendisine kesin söz vermemişler, sadece liste başına gelmesine yardımcı olacaklarını söylemişler, bunun üzerine hiddetlenen Sabri Tanrıverdi önseçimlere girmeyip seçime bağımsız olarak katılmıştır. Kendisini bağımsız adaylıkta, önseçimi kaybeden eski Malatya milletvekillerinden ve Kâhta ağalarından Abdullah Köroğlu ile Besni adayı Dr. Mehmet Özbay desteklemişlerdir. Bu destekler sayesinde Sabri Tanrıverdi 11800 oy almış, fakat seçilmesi mümkün olamamıştır. Sabri Tanrıverdi bu seçimlerde önemli miktarda arazi satarak seçim masraflarını karşılamış, daha sonra da aşiretin ileri gelenleri aşiretten «salma» şeklinde para toplayarak bu masrafları telafi etmişlerdir.

1968 Senato ve il genel meclisi seçimlerinde Tanrıverdi'ler, eşi ender görülür bir ikili oyun oynamışlardır. Hızırısor aşireti, il genel meclisi üyeliği için yerli Hızırısor'ların liderleri Şeyho'yu aday göstermiş, Senato seçimlerinde de AP adayı Sırrı Turanlı'yı desteklemeyi kararlaştırmıştır. Aynı gün yapılan il genel meclisi ve senato seçimlerinde, Tanrıverdi'lerin AP'ye de, TİP'e de aynı miktarda oy kanalize ettikleri görülmüştür. Örneğin Tanrıverdi'lerin bir köyünde seçime 378 seçmen katılmış, İl Genel Meclisi sandığından silme TİP oyları, Senato sandığından ise silme AP oyları çıkmıştır. İşte TİP yöneticilerinin TİP'e kanalize ettikleri bilinçli (!) oylar!

1969 milletvekili seçimlerinde de Sabri Tanrıverdi, liste başı olabilmek için birçok partiye başvurmuş, fakat hiçbirinden garanti alamamıştır. Bunun üzerine son olarak TİP'in kapısını çalmış ve TİP genel merkez yöneticileri de, mal bulmuş mağribi gibi, tüm sosyalistleri karşılarına alarak Sabri Tanrıverdi'yi Adıyaman listesinin başına getirmişlerdir.

Bir ağanın liste başına getirilmesi üzerine Adıyaman'daki TİP il ve ilçe yönetim kurulları üyeleri görevlerinden istifa etmişler, bir çok TİP üyesi de seçimde bir ağayı desteklemiş duruma düşmemek için partiye oy vermemişlerdir.

Belki Adıyaman'da 'bilinçsiz oylarla TİP'in oy oranı artmıştır, ama bunun bedeli Türkiye'nin her tarafında TİP oylarının başaşağı gitmesi olmuştur.

12 Ekim hezimeti'nin bir numaralı sorumlusu Genel Başkan Mehmet Ali Aybar

Seçimleri Amerika Kazandı

BATI demokrasisi, söktük artık, egemen sınıf, kentsoylunun egemenliğini maskeleyerek sürdürmek için çeşitli siyasal güçler arasında yürüttüğü bir denge rejimidir. Filipin Demokrasisinde ise bu oyun egemen yabancı devletin egemenliğini maskeleyerek sürdürmek üzere oynanır. Bu düzen içinde her siyasal gücün ana işlevi, bir başka siyasal gücü etkisiz kılmak, böylece boşalan meydanda dış sömürgenin paşa - gönlünce at oynatmasını sağlamadır. Sana, bana ve karakediye getirilen inci - boncukla başlıyan tekerleme, kara kedinin çıktığı ağaçla ,ağacı kesen baltayla, baltanın düştüğü suyla, suyu içen mandayla, mandanın kaçtığı dağla sürdürülür, dağ yanıp kül oluncaya dek; sonunda bir köse sakal kalır ortada, Sam Amca'nın sakalı...

12 Ekim Seçimleri bu tekerlemenin yeniden Amerika'nın kucağına milletçe tekerlenmemizle sonuçlanan canlı bir örnegidir. Komandolarıyla ENDONEZYA! parolasını, alesta, bekliyen Milliyetçi Zelzele Partisinden gayrı bütün partilerin oy kaybına uğradığı bu it-ite-it-kuyruğuna faslı içinde, müşterek ay puslalarının cümle tasvirleri, besi için daracık bir ahıra kapatılmış davarlar gibi birbirlerinin kuyruklarını kemirip, taam etmiştir.

Bakiyeler kalktıktan sonra baki kalan ve gerilerinin ufalması pahasına başları ve dertleri büyüyen AP ile CHP ahırdan kurtulup, mer'aya yayılabilmiştir, ama ikisi de ötede, yeşilliğin ucunda mezbahanın karaltısını, hayal - meyal de olsa, görmüyor olamazlar. CHP., Ecevit'in TİP'den apartıp okutmaga çalıştığı Halk-Hak-Toprak şirinlik muskasına rağmen, halktan, haktan ve topraktan ayrı düşmüş tarihinin çemberini yarıp, halka yaranamamıştır. Millet bu kısa pantalonlu ve sevimli velihdın kan - ter içinde, o - il - senin - bu -il - benim çember çevirişini, yarı alaylı, yarı acımalı gözlerle seyretmiş, hatta hatırı kırılmasın için, cep harçlığı kabilinden az - çok oy da vermiştir, ama paşa - babasının Anadolu'yu ne dar kasnaklara gerip, üstüne ne zakkum nakışları işlediğini unutmamıştır. Onun için Ecevit'in önümüzdeki dönemde, eski CHP geleneğince şirinlik çemberini bırakıp, kurşun askerleriyle oynamağa başlamasına hiç şaşılmamalıdır.

AP mirasyedisine gelince, sattığı son konağın oy cümbüşünü yaşamaktadır. DP'nin boşalttığı Vur-Patlasın-Kalkınma havası, etrafına, sayısı gitgide azalsa da, kalabalıkları bu sefer de toplamıştır, ama dağılmış şölen masasının döküntüleri arasında bir başına kalacağı günler uzakta değildir. Hatırlı konukları komparadorlar, kirişi kırmak için sofraya son buzlu vişne hoşafının getirilmesini beklemektedir. Ve Yahudi sarraf, Para Yisteme Benden! cevabını dayamak üzeredir. Devalüsyondan sonra Süleyman'ın Hafız Buhran uslûbuyla okuyacağı nurlu karanlıklar gazeli en vefakâr dostlarının da karanlıklara karışmasına yol açacaktır. Ama, belki de, Amerika bu kadim ortağının büsbütün itibarını yitirip ortadan ömürlük silinmesini istemiyeceği için, AP şölenini, iyice sona ermeden, elaltından ihbar edip, zaptıyelere bastırtacak, bu patırtıda sayın mirasyedi bir başka baharda yeniden boy göstermek üzre sırra kademi basacaktır. Diyeceğim, bundan sonrasına Rıfailer değil, CIA'ler karışır...

Bir de TİP var, bizim öz sorunumuz ve, tabîi, sorumluluğumuz... Böyle iktidar eşiğini umarkan, seçim eşeğinden düşroüş karpuza dönüşü üstüne konuşacaklarımız uzun... Şimdilik şu kadarını söyliyelim: Sayın Aybar seçim öncesi verdiği bir beyanatta partinin güçsüzlüğünü o malûm Çocukluk Hastalığına bağlıyordu. Bizce, bugünkü perişanlığımızda kendisinin duçar olduğu Büyüklük Hastalığının payı hiç de az değildir. Parti gövdesi cılız, başı koskocaman bir Pazar - Ola - Hasan Bey haline gelip, her kapının ipini Pazar - Ola! diye çekip, dükkân dükkân oy derlemeğe başladığı anda, Genel Merkez'deki hesapların çarşıya uymıyacağı belliydi. Gelgelelim Partinin başını, Aybar'ı değiştirmekle işlerin bir kalemde düzeleceğini sananlar hayal görüyorlar; bizim de, küçük büyük bütün sorumluluların da kafalarımızı değiştirmemiz gerek önce. Oysa bizler birbirimizle külâhları değiştirmeği marifet saydık. Derken efendim, külah düştü, kel açıldı. Böylesi daha iyi belki de... Sırma saç özentisinden kurtulup, keloğlanlığımızı anlar, bilirız ve bir gün halk masallarındaki gibi halkın sevgilisi olmağı beceririz...

Can YÜCEL

RIZA KUAS
— İki milletvekilinden biri —

mıştır. Ama önemli bir şey değil, bunlar geçer. Türkiye İşçi Partisi'nin bu seçimlerde alacağı sonuç, önemli bir faktör olacaktır. Birçok meselenin cevabını getirecektir. Türkiye İşçi Partisi'nin oyları artacaktır. Oran olarak da, mutlak sayı olarak da artacaktır.»

Aybar ve çevresi'nin devrimciliği bir yana iterek sadece «oy» hesaplarıyla hareket ettiklerini bu sözlerden daha iyi ortaya koyabilecek bir belge bulunamaz. Aybar, tıpkı egemen çevrelerin politikacıları gibi, köylüyü her şeyden habersiz, eğriyi doğrudan ayıramayacak, birtakım sloganlarla kandırılabilecek insanlar olarak görmektedir. Tıpkı Süleyman Bey'in hesabı gibi, bütün gücünü sandıktan çıkartacağı oy miktarında görmektedir.

Ama Aybar'ın bu hesapları da tutmamış, işçiyi, gençliği bir yana iten TİP Genel Başkanı 12 Ekim seçimlerinde köylüden de yüz bulamamıştır. Pir Sultan Abdal olaylarının etkisindeki Tunceli ve aşağıda açıklandığı gibi, devşirme oylar getiren Sabri Tanrıverdi'nin liste başı olduğu Adıyaman hariç, Aybar ve takımı Anadolu'nun hiçbir yerinde köylü oylarını artıramamış, aksine yoğun şekilde oy kaybetmiştir. Zira, daha önce TİP'e oy vermek bilincine ulaşmış köylüler, yöneticilerin, devrimcilikten uzaklaşması ve toprak ağalarına yaslanması karşısında bu defa oy kullanmamışlardır. Böylece, köylüler, Aybar'ın sandığı kadar bilinçsiz olmadıklarını ispatlamışlardır.

Hezimet kesin olarak ortaya çıkınca, Aybar yine sorumluluğu açıkça kabul etmek cesaretini göstermemiş ve yine başkalarını suçlamak yolunu tutmuştur. Seçimden sonra TİP adına yayınlanan bildiri de, Aybar ve takımı hesabına kelimenin tam manasıyla yürekler acısıdır.

Bildiride, **«Seçim sonuçları, halkın bir kere daha hakim sınıflarca yanıltıldığını göstermektedir. CHP'nin TİP sloganlarını taklit ederek, BP'nin Alevi zümreyi sömürerek, YTP'nin Doğu'lu halkın ıstırabını istismar edip Doğu'daki emekçileri bölerek oy topladıkları görülmüştür.»** denilmektedir.

Bu sözler, Aybar'ın daha önce «**halkın bilinçlendiği**» yolundaki iddialarıyla yüzde yüz çelişmektedir. Bilinçlenen emekçi halkın hakim sınıflarca yanıltılması mümkün müdür? Diğer cümleler ise Aybar'ın sakat tutumunu ve bu tutumun iflasını ortaya koymaktadır. Demek ki, TİP yöneticileri, emekçiye dayanan gerçek bir sosyalist parti yaratmak yerine, sloganlarla, alevi ve doğulu vatandaşlara seslenmekle oy toplamak amacı gütmüşlerdir. Aynı sloganları bir başka parti kullanınca, alevi ve doğulu zümrelere başka partiler de seslenince, eldeki iğreti oylar uçup gitmiştir!

Aybar, seçim öncesinde, parti içi çatışmaların oyları etkilemeyeceğini büyük bir güvenle söylerken, hezimetten sonra yayınladığı bildiride, **«Partiyi içten sabote eden bir sol kanat hareketinin de tahripkâr olduğunu, TİP'e oy verilmemesine çalışan bu sol kanadın parti teşkilatında ‚zarar verdiğini»** iddia etmek çelişkisine sürüklenmiştir.

Fakat Aybar'ın seçimden sonra yayınladığı bildirinin en gayriciddi yanı, katılma oranı ile ilgili görüşlerdir: **«Seçime katılma oranının yüzde 60 olması, halkımızda uyanışın ve bilinç birikiminin ilk basamağı olarak mütalaa edilmelidir. Halkımızın yüzde 41'i dışa bağlı sermayedarlık düzenini, seçimlere katılmamak suretiyle protesto etmiştir.»**

Bu nasıl bir mantık silsilesidir ki, bildirinin başında emekçi halkın sınıflarca aldatıldığını ileri süren Aybar, biraz aşağıda halkımızın yüzde 41'inin dışa bağlı sermayedarlık düzenini «seçimlere katılmamak» suretiyle protesto ettiğini söyleyebilmektedir. Ya yukarıdaki iddia doğrudur, ya da aşağıdaki hüküm... Ama ikisinin birden doğru olması mümkün değildir.

Eğer ikinci hükümünde, yani halkımızın yüzde 41'inin bilinçli olarak dışa bağlı sermayedarlık düzenini protesto ettiği yargısında samimi ise, Aybar'a sormak gerektir: Böylesine ileri bir bilinç seviyesine varmış yüzde 41 seçmen, yani 5,5 milyon vatandaş neden oylarını, Türkiye'nin tek sol partisine vermemiş, neden sandık başına gitmek zahmetine katlanmamıştır?

Bu sorunun cevabını, TİP Genel Yönetim Kurulu Üyesi Prof. Sadun Aren gazetecilerle yaptığı konuşmada vermiştir:

«Türkiye İşçi Partisi, sosyalist olma niteliğini yitirmiştir. **TİP gibi sosyalist bir kimlikle siyasi mücadelelere girişmiş olan bir partinin, işçi ve diğer emekçilerden oy alabilmesi, ancak bu kimliğini geliştirmesi ve sürdürmesiyle mümkündür. Oysa, Türkiye İşçi Partisi'ne hakim olan yönetici kadro, bu konuda büyük gerilemeler yapmış ve partinin sosyalist kimliği hakkında işçi ve emekçi kitlelerde şüpheler uyandırmıştır. Bu durumda, bu kitlelerin TİP'e oy vermeleri için geçerli bir sebep ortadan kalkmıştır. TİP oylarındaki azalmanın temel nedeni budur.»**

Bugün sadece Aren değil, Aybar kliğinin özellikle büyük kongreler döneminden beri sosyalizmden nasıl uzaklaştıklarını, partiyi kuruluş amaçlarından ve devrimci mücadele çizgisinden nasıl saptırdıklarını bilen herkes, bu görüştedir.

Gerçekten, ANT'ın orta sayfalarında rakamlarla ayrıntılı olarak açıklandığı gibi, TİP 1965 seçimlerinden beri tedrici de olsa, devamlı bir oy artışı sağlamış, 1968 Senato seçimlerinde oy oranlarındaki artış en yüksek seviyeyi bulmuştur. Ancak, 1968 seçimlerinden sonra partinin oyları, birdenbire düşmüştür. Yine orta sayfalardaki tablolarda görüleceği gibi, TİP'in bundan önceki üç seçimde aldığı en yüksek oylar esas kabul edilirse, bu son seçimde TİP oylarında görülen düşüş yüzde 37 oranındadır.

Bu yüzde 37'lik düşüşü, ne hakim sınıfların emekçi kitleleri bir kere daha kandırmasıyla ne alevi ve doğulu vatandaşların duygularını başka partilerin istismar etmesiyle, ne de TİP'in sloganlarını başka bir partinin kullanmasıyla izah etmeye imkan yoktur. Çünkü, bu faktörler yıllardan beri bütün seçimler için söz konusu olmuştur.

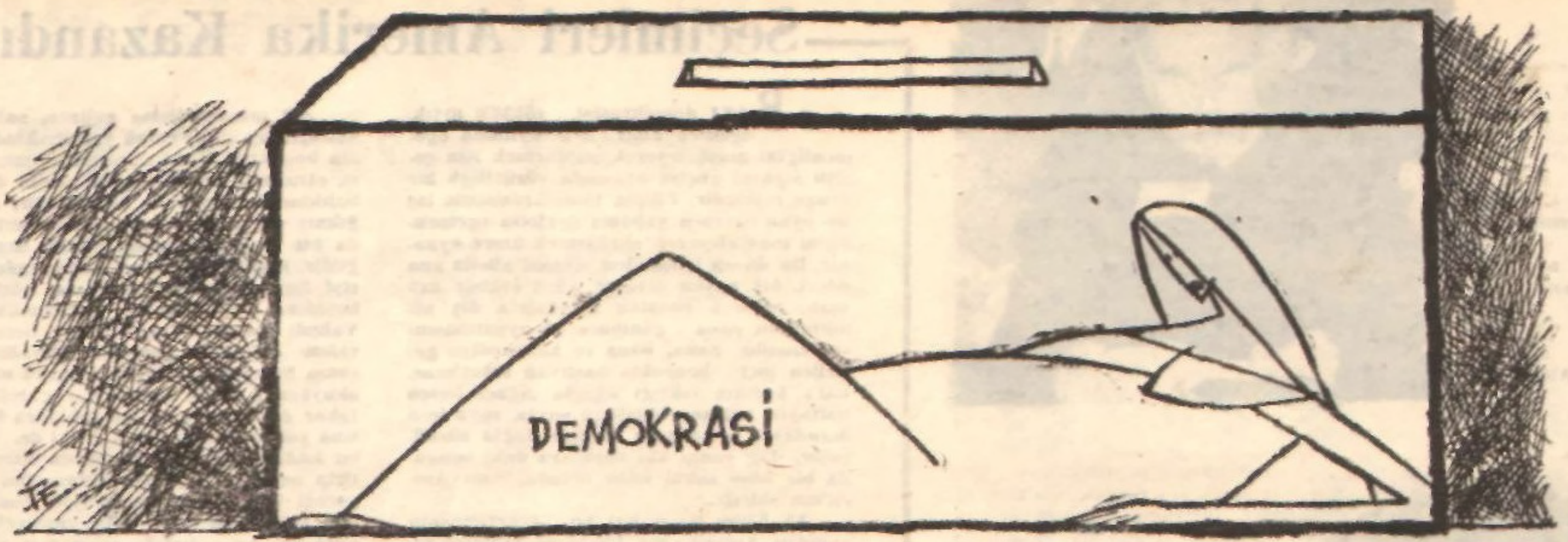
Aybar'ın bu iddiaları ne kadar asıl ve esastan uzaksa, 12 Ekim seçimlerine katılmayan 5 milyona yakın seçmenin tamamen bugünkü düzene karşı olduğu iddiası da o kadar mesnedsizdir. Yukarıda da belirttiğimiz gibi, Aybar'ın her iki yorumu birbirini nakzetmektedir.

Ne var ki, seçimlere katılmayan 5 milyona yakın seçmen içerisinde hiç şüphesiz, TİP'i bugün sosyalist çizgiden uzaklaştırılmış gördükleri için sandık başına gitmeyenler, önemli miktardadır. Nitekim geçen seçimlerde TİP'e oy vermiş olup da bu seçimde TİP'ten oyunu esirgemiş bulunan 150.000'e yakın seçmenin bulunması, bu iddiamızı kanıtlamaktadır. Kaldı ki, TİP devrimci çizgide gidebilseydi, kongre sonrasında adım adım açığa çıkan sapmalar olmasaydı, bu 150 bin oy yine TİP'e verildikten başka, gün geçtikçe siyasal bilince ulaşan daha yüz binlerce emekçi vatandaşın oyu da TİP'e kanalize olacaktı. Hiç şüphesiz, seçimde kullanılmayan 5 milyona yakın oy arasında, TİP'in sırf yöneticilerinin sol'dan sapması yüzünden alamadığı bu oylar da vardır.

Eğer 12 Ekim seçimlerinin sonuçları sol için bir «hezimet» manzarası arzediyorsa, bilinmelidir ki, hezimet sol'un değil, sol'dan sapanların, partiye ihanet edenlerindir!

"Bağımsız Sosyalist,, fiyaskosu

Seçim sonuçlarının ortaya koyduğu bir gerçek de, MDD tezi etrafından birleşenlerin TİP adayları karşısında bazı şehirlerde büyük iddialarla ortaya çıkardıkları «**bağımsız sosyalist**» adaylarıyla hiçbir varlık göstermemeleri ve sadece bölücü olmalarıdır. Malatya'da aday gösterip sonradan geri almanın sosyalist oyları düşürmekten ve bölmekten başka hiçbir yararlı yanı olmamıştır. Aydın'da ise Hüseyin Kaya'nın diğer bağımsızlarla birlikte aldığı oy toplamı 1010'dan öte geçememiştir. En büyük zarar ise Kars'ta görülmüştür. Son anda MDD'cilere transfer eden «**Bağımsız sosyalist**» aday Adil Kurtel büyük iddialarına rağmen 2678 oy alabilmiştir. Üstelik, bu adaylık, 13.003 oy alan TİP adayı Naci Kutlay'ın binden az bir oy farkıyla milletvekili olmasını engellemekten başka bir işe varamamıştır.

— HERKES ÇIKTI BU SANDIKTAN, BİR BEN ÇIKAMADIM!

TİP'i devrimci kılmak için...

Dr. Sedat ÖZKOL

BURJUVA bilimadamlarıyla tatlı su sosyalistleri kalkınmayı sadece ekonomik bir sorunmuş gibi ele alır, sorunun politik özünü kasıtlı olarak bir kenara bırakır ve toplumsal yapıya önemli hiçbir değişiklik getirmeyen tutucu, kısır, yetersiz reformları öğütlerler. Oysaki, «Geri Bıraktırılmış Türkiye» adlı kitabımızda da belirtmeğe çalıştığımız gibi, kalkınma sorunu bütünüyle politik bir sorundur. çünkü geriliğin temel nedeni emperyalist sömürüdür.(*) Dolayısıyla gerilik sorununun çözülmesi ve kalkınmanın gerçekleştirilmesi, ancak politik eylemlerle mümkündür. Diğer bir deyişle emperyalizmi ortadan kaldırmadan, özellikle Amerikan emperyalizminin egemenliğine kesin bir son vermeden, Amerikan emperyalizmini geri bıraktırılmış ülkeden silahlarıyla, askerleriyle, uzmanlarıyla, barış gönüllüleriyle, okullarıyla, misyonerleriyle, sömürücü sermayesiyle söküp atmadan kalkınmadan söz açmak, zihinsel bir tatminden başka bir şey olamaz.

Geri bıraktırılmış bir ülke olan Türkiye için de durum aynıdır. Burada hemen belirtelim ki, Amerikan emperyalizminin yurdumuzdaki sömürüsüne son vermekle, bu emperyalizmin Türkiye içindeki yardakçılarının, işbirlikçilerinin egemenliklerini ortadan kaldırmak birbirinden ayrı, birbirini izleyen eylemler değillerdir. Anti-emperyalist ve sosyalist mücadele diyalektik bir bütündür, aynıdır, birdir, tektir. Anti-emperyalist mücadeleyi sosyalistlerden başkasının yönetmesi, tarihin açıkça gösterdiği gibi, ya bilinçli yada bilinçsiz ihanetle, devrimin iflası, devrimin iğdiş edilmesiyle sonuçlanmaktadır. Bu bakımdan antiemperyalist mücadele ancak bilimsel sosyalistlerin önderliğinde başarıya ulaşabilir.

Bundan başka, Amerikan emperyalizmine karşı mücadelemiz şiddetlendikçe, güçlendikçe hem Amerikan emperyalizmi hem de yurdumuzdaki yardakçıları devrimciler üzerindeki baskıyı, terörü, işkenceyi artıracaklardır, artırmaktadırlar. Aynı şekilde Türkiye'de toprak ağalarına, komprador burjuvaziye ve tutucu bürokratlara karşı mücadelemizi yoğunlaştırdıkça, pekiştirdikçe Amerikan emperyalizmi de işbirlikçilerini parayla ve bir yerde silahla destekleyecektir. Nitekim Amerikan emperyalizminin boyunduruğu altındaki pek çok geri bıraktırılmış ülkede, yerli işbirlikçiler bir devrim hareketi halinde Amerika'dan askeri müdahalede bulunacağına dair söz almışlardır. Çıkar ilişkileriyle göbeklerinden birbirlerine bağlı bu iki asalak guruba karşı ayrı ayrı mücadele etmek imkansızdır. Komprador burjuvazisiyle bürokrat kapitalistler ve çok kereler büyük toprak sahipleri birer sınıf yada tabaka olarak tarih sahnesine çıkışlarını, geçici güçlerini emperyalist sömürüye borçludurlar, emperyalist sömürünün dışında bağımsız bir varlıkları, güçleri olamaz. Aynı şekilde emperyalist kapitalizm, bir dünya sistemi olarak varlığını sürdürebilmek için, daha önce de belirttiğimiz gibi, geri bıraktırılmış ülkelerin emek gücüne, pazarlarına, doğal kaynaklarına muhtaçtır. Emperyalist sömürüyü eskiden olduğu gibi, doğrudan doğruya silah kuvvetiyle, geri bıraktırılmış ülkeleri işgal ederek gerçekleştirmek günümüz koşulları içinde çok masraflı, çok sakıncalıdır. Vietnam, Kore, Küba bunun en iyi örnekleridirler. Dolayısıyla emperyalizm doğrudan doğruya sömürü yerine işbirlikçiler, yani kompradorlar, bürokrat kapitalistler ve büyük toprak sahiplerinin aracılığıyla sömürmeyi tercih eder. Bu bakımdan, neresinden bakılırsa bakılsın, emperyalizme karşı saldırıyla emperyalizmin yurt içindeki işbirlikçilerine saldırının aynı sonuçları verdiği gözükmektedir.

BU çok açık gerçekler karşısında anti - emperyalist ve sosyalist iki ayrı mücadele olduğunu ileriye sürmek, ilericilik ve devrimcilik maskeleri arkasından bilerek yada bilmeyerek tutuculuk, gericilik, bölücülük yapmak demektir. Niceliksel ve de niteliksel gerçekler karşısında böyle yanlış bir tutumda ısrar etmek, bilimsel sosyalizmin katı kalıplar içerisinde, statik ve doğmatik olarak uygulanışının sonucudur. Anti - emperyalist ve sosyalist mücadelenin bir ve aynı olduğunu, ancak ve ancak bilimsel sosyalistlerin önderliğinde başarıya ulaşacağını ileriye sürmek emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı en geniş ve en güçlü devrimci cephenin kurulmasını istememek değildir. Küçük burjuva sınıfının ilerici kesiminden devrimci üniversite gençliğine, zenaatkarlardan toprak ve sanayi işçilerine kadar işbirlikçi olmıyan tüm tabaka ve sınıfların bir araya getirilmeleri, eğitilmeleri, eyleme sokulmaları, siyasi iktidara hazırlanmaları gereklidir. Bütün bu tabaka ve sınıflara, işçi sınıfı, bilimsel sosyalizme bağlı öncüleriyle önderlik eder. Bilimsel sosyalizme bağlı bu öncüler işçi sınıfının siyasi örgütünü kurar, bu örgütte bir araya gelirler.

Özetlemek gerekirse şöyle diyebiliriz:

1. Tüm geri bıraktırılmış ülkelerde emperyalizme, özellikle Amerikan emperyalizmine karşı kurtuluş savaşlarına girişmek için gerekli objektif şartların hepsi mevcuttur.

2. Bu objektif şartların geri bıraktırılmış ülke halkları yararına kullanılabilmesi ve Amerikan emperyalizminin bozguna uğratılabilmesi için ayrıca şu üç öğenin birarada bulunması gereklidir:

a) Geri bıraktırılmış toplumu etkileyen dış ve iç etkenleri doğru olarak değerlendirmede, yine doğru strateji ve taktiklerin saptanmasında yol gösterecek olan bilimsel sosyalist metod.

b) Bilimsel sosyalizmi temelinden, bütünüyle kavramış, devrimci kişilerden kurulu işçi sınıfının siyasi örgütü,

c) İşçi sınıfının siyasi önderliğinde biraraya getirilen, eğitilen, eyleme sokulan geri bıraktırılmış ülke halkları, yani sanayi ve toprak işçileri, küçük toprak sahipleri, küçük burjuvanın ilerici kesimi, devrimci gençlik v.b.

Bu çok açık gerçeklerin ışığı altında Türkiye'yi incelediğimizde, gördüklerimiz nelerdir? Amerikan emperyalizminin boyunduruğundan kurtulabilmemiz için hangi eksiklerimizi gidermemiz gerekmektedir?

Objektif koşulları doğru olarak değerlendirecek ve kullanacak örgütlere sahip miyiz?

Kendi gerçeklerimizi şu şekilde sıralayabiliriz:

1. Amerikan emperyalizmine karşı bir arada savaş vermeleri gereken güçler, tabakalar, sınıflar hâlâ çok dağınık, birbirlerinden çok kopukturlar.

2. Bu güçleri biraraya getirmesi gereken Türkiye İşçi Partisi giderek küçük burjuva sosyalizmine bağlanmakta, yönetici kadronun eylemsizliği fazilet haline getirmesi, bilimsel sosyalizmi küçük görmesi yüzünden pasifleşmekte, devrimci mücadeleden kopmakta, oy kaygısını her ilkenin önünde tutar hale gelmektedir.

3. Amerikan emperyalizmine karşı milli kurtuluş savaşımızın başarıyla sonuçlanması ve kurtuluştan sonra egemenliğin yeniden bürokratların eline geçmemesi için ya Türkiye İşçi Partisi'ne devrimci özellikler kazandırmak yada bilimsel sosyalizmi kendisine rehber almış yeni bir devrimci parti kurmak gereklidir.

4. Mevcut örgütlenmenin sağladığı faydaları, birikimleri, ilişkileri, kadroları bir kenara iterek yeni bir parti kurmak ancak Türkiye İşçi Partisi hakkında bütün ümitlerin kaybolması halinde başvurulması gereken bir yol olduğuna göre, Türkiye İşçi Partisi'ne devrimci özlilikler kazandırma yolunun seçilmesi gerekmektedir.

5. Mevcut yönetici kadro partiye devrimci özellikler kazandıracak bilinç ve güçten yoksun olduğu için, bu görev parti içindeki ve dışındaki devrimci gençlere, militanlara düşmektedir. Diğer bir deyişle bilimsel sosyalizme bağlı devrimci kadroların parti yönetimine el koymaları zamanı çoktan gelmiştir.

6. Ancak devrimci özellikler kazandırıldıktan sonra, Türkiye İşçi Partisi geri bıraktırılmış ülkemizdeki diğer devrimci, milli güçleri biraraya getirebilir, anti - emperyalist cephenin güçlenmesini, eğitilmesini, yönetilmesini, eyleme sokulmasını sağlayabilir.

BU gerçekler ilk aşamada Türkiye İşçi Partisi içerisinde bir ameliyatın gerekli olduğunu göstermektedir. Küçük burjuva sosyalizmi Türkiye'nin tek sol partisini tamamen yozlaştırmadan bu kanserin kesilip atılması gerekmektedir.

Bütün bu söylediklerimizin apaçık oluşlarına rağmen, küçük burjuva sosyalizmine karşı olduklarını ileriye süren bazı devrimci gençlerle sosyalist düşünürlerimizde rastlanan bir takım olumsuz tutum ve davranışları da burada belirtmekte fayda vardır. Devrimci gençler çok kereler sıkıcı olan, başarı için uzun ve planlı çalışmayı gerektiren parti içi mücadeleyi çok heyecansız, çok önemsiz bulmakta, bu nedenlerle genellikle gösterileri, işgalleri, parti içi mücadeleye tercih etmektedirler. Gençlerin bir kısmında parti içi çalışmaları, ayrıntılı, titiz çabaları küçümsemek eğilimi vardır. Bu davranışta bilimsel sosyalizmin gerektirdiği kesin ama gönüllü parti disiplinini kuramamış parti yöneticilerinin sorumluluğu çok büyüktür. Çünkü gönüllü bir disiplin için ilk olarak gençlern bilimsel sosyalizmle eğitilmeleri gerekirdi. Okumak için küçük burjuva sosyalizminin ağababası Proudhon palyaçosunun kitaplarını salık veren yöneticilerden bu eğiticiliği yapmaları beklenemezdi. Dolayısıyla gençler eğitimlerini çok kereler tek başlarına, dilimize çevrilmiş bilimsel sosyalist eserleri okuyarak, birbirleriyle tartışarak ve yine yalnız bırakıldıkları eylemler içerisinde elde etmişlerdir. Türkiye İşçi Partisi'nin giderek devrimci mücadeleden kopmasıyla da gençler tüm enerjilerini parti dışı mücadelelerde kullanmağa başlamışlardır. Fakat şimdi bu gençlere, militanlara düşen görev parti dışı eylemlerin kendilerine verdiği devrimci bilinç ve disiplinle partiye dönmek ve küçük burjuva sosyalizmine karşı ağırlıklarını koymaktır. Küçük burjuva sosyalizmine son verme mücadelesi en az sokaktaki mücadeleler kadar önemlidir.

Gençlerdeki bu tutarsız davranışlara karşılık, bazı sosyalist düşünürlerimiz, yazarlarımız, Türkiye İşçi Partisi'ndeki küçük burjuva sosyalist eğiliminin çok kısa süreli olduğunu, zorunlu diyalektik gelişimle devrimci görüşün partiye mutlaka hakim olacağını, temel tepkinin tabandan gelmesi gerektiğini ileri sürmektedirler. Ayrıca yine bazı düşünürlerimize göre anti-emperyalist ve de sosyalist müca-

delo tabandan gelmediği sürece emperyalizmin yenilgiye uğratılmasına imkan yoktur.

Bu gibi tutumlar, şimdi nedenleriyle de açıklayacağımız gibi gençlerin yukardaki tutumlarından daha tehlikeli, daha tutarsızdırlar. Çünkü bilimsel sosyalizme bağlı olmak demek, toplumsal olayların temel nedenlerini, gelecekteki muhtemel gelişimlerini, sınırlı da olsa, şimdiden bilmek ve *yine bilimsel sosyalizmin bize sağladığı metodolojiyle* geleceği belirli sınırlar içerisinde şimdiden etkilemek, belirlemek demektir. Diğer bir deyişle, bilimsel sosyalizm, yani tarihi ve diyalektik materyalizm, statik bir dogmalar dizisi değil, kendi tarihimizi, kendi geleceğimizi bilinçli çabamızla yaratmamızda bize yol gösteren ve doğruluğu niteliksel ve de niceliksel gerçeklerle ispatlanmış bir yöntemdir. Dolayısıyla bilimsel sosyalizmi benimsemiş, kavramış bir kimse, sorumluluğu tarihe, kendi bilinçli iradesinin ve eylemlerinin dışındaki gelişimlere bırakamaz. Ellerini kavuşturup kendisinin yükümlü bulunduğu görevleri tarihin yerine getirmesini bekleyemez. Geleceği tıpkı bir papaz gibi dualarla, çekingen tebessümlerle, yakınmalarla, küsmelerle değil, bilinçli eylemle gerçekleştirir. Aksi takdirde, günün yirmi dört saatinde de devrimi düşünse, gerçekte kendi kabızlığını, kendi kısırlığını, kendi korkaklığını bir takım yaldızlı lafların arkasında saklamağa çalışan bir zavallıdan başka bir şey değildir.

Bu bakımdan, bugün Türkiye İşçi Partisi'ne egemen olan küçük burjuva sosyalizmine tisi'ne egemen olan küçük burjuva sosyalizmine son vermek bütün sosyalistlerin ilk görevidir. Bu sorumluluğumuzdan kaçamaz, her olumlu gelişimi tevekkülle, miskinlikle, aczle tarihten, gelecekten bekleyemeyiz. Türkiye İşçi Partisi'ndeki küçük burjuva sosyalizmi zannedildiğinden de güçlü, zannedildiğinden de inatçıdır. Çünkü küçük burjuva sosyalizmi, bilimsel sosyalizmde olduğu gibi, niteliksel ve de niceliksel gerçeklerden değil, duygulardan, duyguların istismarından alır gücünü. Fukaralık edebiyatıyla, adalet, eşitlik, kardeşlik teraneleriyle devrimci potansiyeli körleştirir, boğar, ırzına geçer. Bu bakımdan küçük burjuva sosyalizmine karşı en insafsız, en uzlaşmaz, en disiplinli savaşın şimdiden açılması ve bu ufunetli yaranın şimdiden patlatılması gereklidir.

Anti - emperyalist mücadelenin tabandan gelmesi gerektiği yolundaki teze gelince; bir defa anti - emperyalist yada sosyalist mücadelede ezilen, sömürülen halk tabakalarının aktif desteği olmaksızın başarıya ulaşılamıyacağı, kargaların bile bildiği bir gerçektir. Bununla beraber, ezilen halk kitlelerinin tek başlarına anti - emperyalist bilince varamıyacakları, sömürülen işçilerin bilinçlendirilmemeleri halinde sadece sınıf bilincine varacakları, sosyalist bilince sahip olamıyacakları da bir gerçektir. İşte sırf bu nedenlerle bir öncüye ihtiyaç vardır. Emekçileri, halk tabakalarını eğitmeyi, bilinçlemeyi, doğru eylemlere yöneltmeyi görev edinmiş bir öncüye... Rosa Luxemburg'ta ve bazan Troçki'de en iyi savunucularını bulmuş olan bu taban-tavan fikri, anti - emperyalist mücadelede gereksiz bir soyutlama, gereksiz bir bölünme yaratır. Örgütlenmenin zayıflamasına, devrimci öncü kadrosun çözülmesine sebep olur. Anti - emperyalist mücadeleye katılmış olan her sosyalist, bilimsel sosyalizmi tümüyle kavraması ve benimsemesi halinde, sınıfsal kökeni ne olursa olsun, bir ve aynıdır. Burada suni bir taban - tavan ayrılması yapılamaz. Oysaki, bilindiği gibi İşçi Partisi tüzüğü dahi böyle bir bölünmeyi bir parti kuralı haline sokmuş, işçi sınıfından gelen devrimcilerle diğer sınıftan gelen devrimciler arasında suni bir bölünme yaratmıştır. Böyle tutucu bir hükmün tüzüğe geçirilmesinde elbetteki bazı sendikacıların rolü büyük olmuştur. Güya işçi sınıfının çıkarlarını koruyacak olan bu %51, %49 meselesi gerçekte küçük burjuvanın bilimsel sosyalizmden öcüden korkar gibi korkşunun sonucudur.

Görüyoruz ki, bugün Türkiye'de anti - emperyalist mücadelenin gereği gibi yürütülememesinde, sosyalistler ve milli güçler arasındaki bölünmenin ortadan kaldırılamamasında, devrimci bir öncü yetiştirilememesinde Türkiye İşçi Partisi'ne hakim küçük burjuva sosyalizminin sorumluluğu büyüktür. Bu küçük burjuva eğilimine son vermekse, söz ebelikleriyle, yakınmalarla, son hamleyi tarihten beklemekle değil, parti içinde disiplinli ve planlı bir mücadele vererek gerçekleştirilebilir.

Buraya kadar verdiğimiz niteliksel ve niceliksel gerçekler kalkınmanın ve geri bıraktırılmışlıktan kurtulmanın ekonomik değil politik bir mücadeleye bağlı olduğunu göstermektedir. İlk aşamada işçi sınıfının siyasi örgütünün önderliğinde emperyalizme karşı milli bağımsızlık savaşı kazanılacak, bu savaş süreci içerisinde komprador burjuvazinin, bürokrat kapitalistlerin ve toprak ağalarının egemenliklerine de son verilecek, ikinci aşamadaysa kapitalist olmıyan bilimsel bir kalkınma planı uygulanacaktır. Geri bıraktırılmış ülkelerin gerçek kalkınmaların geçeceği tek yol budur.

---

*) Dr. Sedat Özkol'un GERİ BIRAKTIRILMIŞ TÜRKİYE adlı kitabı, önümüzdeki hafta ANT'ın 26. kitabı olarak çıkacaktır.

FKF'den çıkartılan gençler konuşuyor

●

F.K.F.'nin olağanüstü kurultayında haklarında atılma kararı verilen üç sosyalist gençlik lideri Veysi Sarısözen, Osman S. Arolat ve Sıtkı Coşkun bu konuda görüşlerini dergimize aşağıdaki şekilde açıklamışlardır.

●

9 Ekim 1969 tarihinde açılan FKF Kurultayı'nda, biz yukarıda imzaları olanların ihraçları istenmiş ve hiçbir sosyalist örgütte rastlanmayan laubali bir tarzda tartışılıp ciddi*yetsiz bir oylamayla da ihraç ö*nergesi kabul edilmiştir. İhraç kararının usulsüzlüğü, antidemokratikliği üzerinde tartışmayı gereksiz görmekteyiz. Zira FKF (Devrimci Gençlik Federasyonu) yönetimi, bir örgütün nasıl yönetileceği hakkında en basit kurallardan dahi habersiz görünmekte, kendilerini bir vesileyle toplanmış forumlarda hissetmektedirler. Örgütün en doğru yönetiminden söz ederken örgüt yönetmeyi unutmak, sosyalizmden, onun taktik, stratejik meselelerinden söz ederken, sosyalizmin gerektirdiğini yerine getirmeyi unutmak, küçük burjuva heveskarlığının doğal sonuçlarıdır. Durum FKF Kurultayı'nda da başka türlü olmamıştır. Proleter Sosyalistleri (!) nin saflarını çelikleştirmekten söz edip safları bölen «oportunistleri atalım, FKF'yi güçlü bir örgüt durumuna getirelim» derken, uğruna mücadele verilen bu örgütün kongresini de, örgütün kendisini de yok saydıracak öylesine hatalar yapmışlardır ki, bu arkadaşların FKF'yi örgüt olarak ciddiye alıp almadıkları gerçekten su götürür olmuştur. Bunların hepsi «burjuva usulleri», «teferruat», «kırtasi» şeylerdir denilse, kendilerine, bunlara sıkı sıkıya uymak zorunda olduklarını, çünkü şu anda parlamentarizmin - mahdut da olsa - imkanlarından yararlanmayı kabul ettiklerini hatırlatmak isteriz.

Hakkımızda «oportunisttir, atılsın bunlar» fermanını veren ve bunu destekleyenler, kısa bir süre sonra da birbirlerini «sağ oportunist, sol oportunist» diye suçlamışlar, aralarında ideolojik ayrılıklar olduğunu iddia etmişlerdir. Kendilerine itiraz eden herkese olur olmaz şekilde «oportunist» deme alışkanlığını edinenlerin, dönüp dolaşıp birbirlerine de aynı isnadları savuracakları elbette doğaldır. Doğal olmayan, herkesin birbirine «oportunist» dediği bir kurultayda bizlerin «oportunist» sayılıp ihraç edilmiş olmamızdır. Beyler karar vermeli: Kimdir bu oportunist?

Kendi muhayyelelerinde bir oportunizm heyulası yaratıp, gerçek oportunistleri bir yana bırakanlar, bilmeliler ki, Türkiye İşçi Partisi'nin başarısız ve sapmış yöneticileriyle bizleri aynileştirme çabaları beyhudedir. Bunun beyhude olduğunu, er veya geç küçük burjuva kuyrukçuluğuna karşı bizlerin şiddetle dikileceğimizi, sosyalizmin doğru devrimci çizgisinde tahrif ve çizgiden sapmaları ortaya çıkarıp bunun mücadelesini vereceğimizi çok iyi bildikleri için bu yola başvurmakta, bizleri TİP yöneticileriyle aynileştirmeğe çalışmaktadırlar. Parti içinde çalışmanın bazı keskinlerce suç sayıldığı bir dönemde, sosyalistlerin tek bir disiplin altında politik mücadele vermeleri gereğini kabul eden bizlerin bugün açıkça saptığı ortada olan parti yönetimine karşı tutarlı ve etkin bir muhalefet yürütmekteki kararımız, kimsenin karalamasıyla ortadan kalkmayacaktır.

1961'de kurulan TİP'in sosyalist güçleri bir araya getirmesi elbette önemli bir aşama olmuştur. Ne var ki, sosyalizmin gerçek disiplini olan sosyalist teorinin güdük, temellerinden uzak bir tarzda bizlerin önüne getirilmiş olması, partinin affedilmez hatalarındandır. Bu açıdan, partiye muhalif unsurların ideolojik itirazları ve çalışmaları, bütün sosyalistler için yararlı olmuştur. İtiraf etmeli ki, 1960 sonrası Mısır-İsveç sosyalizmleri arasındaki tercihten daha sağlam bir sosyalizm anlayışına gelmişsek, sol yayın yapan, üstelik çoğu parti dışı olan bu insanların bunda büyük payı vardır. Korkulur ki, Rus marksisti Plehanov'un komik durumuna düşmesinler!

Zira sosyalizmin evrensel teorik, stratejik ilkelerini tekrarlamakla elde ettiklerini sandıkları ideolojik üstünlük, Türkiye'nin doğru bir tahlilinden kalkınamadıkları için, kısa zamanda ortodoksluğun kısırlığına düşmeğe mahkum olacaktır, olmuştur bile... FKF Kurultayı bu manada sadece temel ilkelerin tartışılması açısından elbette olumludur. Hele bir fetiş haline getirilen milli demokratik devrim tezini yeniden ele alıp doğru bir biçimde yeniden temellendirme denemeleri umut vericidir. Ne var ki, şu haliyle FKF içindeki gruplar, temel ilkeleri Türkiye'ye doğru bir şekilde uygulamaktan çok uzaktırlar. Henüz tartışılan konu, milli demokratik devrimin sosyalist devrimle olan ilintisi üzerindedir. Bu, kurultayın bir yanıdır ve sosyalist hareketin halen bir arayış içinde olduğunun basit bir yansımasıdır.

Fakat kurultayın umut kırıcı olan bir başka yanı daha vardır. O da, örgüte sızmış, kendilerine «sol kemalist», «kemalist» diyen yada başka adlı «gauchiste» grupların, maceracı güruhunun hegemonya kurma isteklerinin açıkça ortaya çıkması ve buna karşı «marksistim» diyenlerin hiçbir itirazda bulunamayışıdır. Bu umut kırıcıdır. Nitekim, bizler hakkında ihraç talebinde bulunan kişinin ne zaman sosyalizmin disiplinli mücadelesine girdiği ve hele ne zamandan beri proleter sosyalisti olduğu yada ne ölçüde böyle olduğu hiç açık değildir.

Burada önemli bir noktaya daha işaret etmeliyiz. Bu maceracı grubu kim musallat etmiştir sosyalist hareketin başına? Aydınlık yazı kurulunun reddettiği «hareket herşeydir, hedef hiçbir şey» görüşünü acaba kimler ithal etmiştir devrimci saflara? Geçen yılların gençlik ayaklanması karşısında Fransız emekçi örgütlerini, gauchiste Bendit ile ağız birliği edip kim eleştirmiş, mahkum etmiştir? (Partiye sosyalizmin iç meselelerine ilişkin değil, bakınınci grupla dirsek teması kurup eleştirmektir deginilen.) 1968 işgal ve boykot olaylarında kim bizleri pasifizmle suçlayıp «her harekette bereket vardır» diye yazılar döktürmüştür? Bütün bunları bugün ortaya «proleter sosyalistiz» diye çıkanlar yapmıştır. Bugün sol sapmalara karşı savaş açan'ların, geçmişte bize karşı bu eğilimdeki unsurlarla mukaddes ittifaka girdiklerini itiraf etmeleri şarttır. Ancak böylelikle «ilkeler etrafında birlik» teranesiyle ona buna çamur atmak alışkanlığından kurtulmaları mümkündür. Dün anılan grupla ortaklık kurup bizlere «sol oportunist» diye saldıranlar, bugün dönüp ittifak kurdukarına da «sol oportunist» diyorlarsa, bu adamların ilkeler etrafında birlikten ziyade günlük politikanın çıkar ekseni etrafında toparlandıklarını anlamak güç değildir.

Özetle, FKF Kurultayı'nda sosyalizmle uzak yakın alakası olmayan bir takım kişiler bizleri «oportunizm»le suçlamış, ihracımızı istemiş, «proleter sosyalistiz» diyen delegeler de buna destek olmuştur.

Bugüne dek davranışımız «örgüt ve eylem birliği»ni sağlamak ve korumak olmuştur. Marksizmi hazmetmemiş, hele hele marksist bile olmayan bazı gauchiste gruplar, abartılmış ve şematik bir strateji tartışmasının kaosu içinde birlik - kritik - birlik ilkesini de unutarak örgütü işlemez hale getirmişlerdir.

Kendilerine, içinde bulunduğumuz aşamanın stratejik örgütlenme aşaması olduğunu belirttiğimiz bu kişilerin yanlışları artık düzeltilemez hale gelmiştir. Şüphesiz bu noktada davranış biçimimiz eskisinden farklı olacaktır. Hiç şüphe yok ki, sosyalist eylemi küçük burjuva acelecilerine ve anti-marksist kafalara bırakacak değiliz. Zafer sarhoşluğu içinde olanlar bilsinler ki, kendi muhayyelelerinde yarattıkları kartondan kaplan oportunizm ile mücadele etmiş ve yorgun düşmüşlerdir. Asıl kavga yeni başlamaktadır.

TİP. yüzde 37 oranında kayba uğradı

TÜRKİYE İşçi Partisi 1969 milletvekili seçimlerinden büyük kayıpla çıkmış ve aldığı oy oranı, şimdiye kadar katıldığı bütün seçimlerin en düşüğü olmuştur. Resmi olmayan değerlendirmelere göre, TİP 1969 seçimlerinde geçerli 8.978.405 oyun 238.741'ini alarak seçime katılan siyasi partiler ve bağımsızlar arasında yedinci sırayı işgal etmiştir. Diğer partilerin aldıkları oy miktarları ise, sırasıyla, AP 4.184.814, CHP 2.465.554, GP 577.026, MP 294.655, YTP 202.042, MHP 278.220, BP 228.580, Bağımsızlar 508.773 şeklindedir.

Geçen genel seçimlerde genel başkan Mehmet Ali Aybar tarafından **«1969 seçimlerinde başa güreşeceği»** ileri sürülen TİP, aldığı oy oranı itibariyle de diğer siyasi partiler ve bağımsızlar arasında sekizinci sırayı işgal etmektedir. TİP'in yüzde 2.54 olan oy oranına karşılık, diğer partilerin 1969 seçimlerindeki oy oranları şöyledir: AP yüzde 46,6, CHP yüzde 27,46, GP yüzde 6.42, MP yüzde 3.28, YTP yüzde 2.25, MHP yüzde 3.09, BP yüzde 2.54, Bağımsızlar yüzde 5.71.

1969 seçimlerinde ilk defa seçime giren GP ve BP bir yana bırakılırsa, MHP hariç, bütün siyasi partiler oy kaybetmişlerdir. Kaybedenler arasında TİP de vardır. Partilerin oy kayıpları şöyledir: AP 736,421, CHP 210.231, MP 288.049, YTP 144.472, TİP 37.360.

Keza, oran itibariyle de, MHP hariç, diğer partiler 1965 seçimlerine göre kayba uğramışlardır. Partilerin oran itibariyle kayıpları şöyledir: AP yüzde 6.3, CHP yüzde 1,3, MP yüzde 3.1, YTP yüzde 1.5, TİP yüzde 0.4.

Bunlara karşılık MHP, oylarını miktar olarak 69.524, oran olarak da yüzde 0.8 artırmıştır.

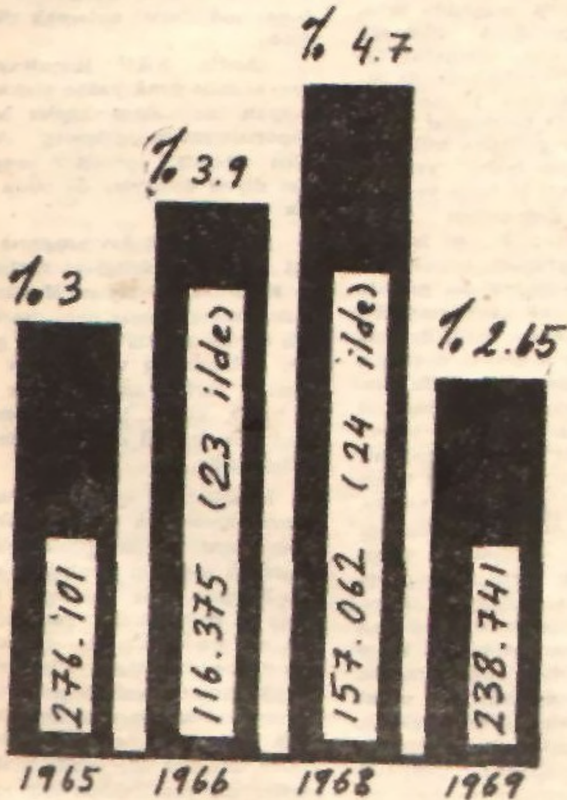
TİP'in oyları, oran olarak, aşağıdaki tabloda da görüleceği gibi, girdiği son üç seçimde tedrici olarak artarken, 1969 seçimlerinde birdenbire büyük düşüş göstermiştir. TİP'in 1965 seçimlerinde yüzde 3 olan oy oranı, 1966 seçimlerinde yüzde 3.9'a, 1968 seçimlerinde yüzde 4.7'ye yükselmiş, 1969 seçimlerinde ise en düşük seviyesine, yani yüzde 2.65,e inmiştir.

Kaldı ki, TİP'in oylarındaki düşmeyi, sadece 1965 seçimlerine göre de değerlendirmemek lazımdır. Zira katıldığı son üç seçimde aldığı en yüksek oylar dikkate alınacak olursa, TİP'in bütün Türkiye'de asgari 381.345 oy alabilecek duruma ulaştığı, ancak 1969 seçimlerinde 142.604 oy kaybettiği görülecektir.

TİP'in hangi illerde, önceki seçimlerin en yüksek oy miktarına ve oranına göre ne kadar kayba uğradığı yandaki tablolarda açık seçim görülmektedir. Bu değerlendirmeye göre, TİP adet olarak sadece Adıyaman, Afyon, Çanakkale, Denizli, Edirne, Kars, Muş, Tekirdağ ve Tunceli illerinde; oran olarak ise Adıyaman, Afyon, Çanakkale, Edirne, Eskişehir, Kars, Kırklareli, Nevşehir, Sinop, Tekirdağ ve Tunceli illerinde oy artımı sağlayabilmiş, diğer illerde ise hep düşüş kaydedilmiştir. Oy artışı olan illerde ise, iki il hariç, önemsiz farklar görülmektedir. Adıyaman'daki yüzde 9.2 oranında 7215 oy, son anda tepeden inme liste başına getirilen toprak ağası Sabri Tanrıverdi'nin nüfuzu ile sağlanan bilinçsiz oylardır. Tunceli'deki yüzde 16.8 oranında 7178 oy ise Pis Sultan Abdal olaylarının TİP Adayı Kemal Burkay lehine yarattığı sempatinin sonucudur.

Buna karşılık, en büyük oy düşüşleri Malatya, Diyarbakır, Bitlis, Hakkari, Maraş, Ordu, Urfa, Elazığ, Bingöl, Ağrı gibi kişisel nüfuzun büyük rol oynadığı merkezlerde görülmektedir. Anlaşıldığına göre, geçen seçimlerde TİP'e oy sağlayan birçok faktörler bu defa menfi istikamette etki yapmıştır. Böylece, TİP'in kişisel etkilerle bilinçsiz yüksek oy sağlamasının bir zafer olmadığı bir kez daha doğrulanmıştır. Diğer illerdeki düşüş ise, en başta parti yöneticilerinin partiyi bölünmeye sürükleyen tutumlarının eseridir. 14889 farkla İstanbul'da, 10874 farkla İzmir'de 9002 farkla Ankara'da, 6052 farkla Balıkesir'de 5600 farkla Samsun'da, 4089 farkla Yozgat'ta, 3358 farkla Zonguldak'ta 4182 farkla Aydın'da, 3548 farkla Konya'da da büyük oy kayıpları görülmektedir.

Sonuç olarak, bundan önceki seçimlerde alabildiği en yüksek oylara oranla, TİP 1969 seçimlerinde genellikle yüzde 37 oranında oy kaybına uğramıştır. TİP yöneticilerinin partiyi bugün getirdikleri noktanın vehameti, 1965'e göre kaybedilen yüzde 13 oranındaki 37.360 oyla değil, önceki seçimlerde alabildiği en yüksek oylara göre kaybedilen yüzde 37 oranındaki 142.604 oyla ölçülmek lazımdır.

TİP'İN GENEL OY ORANLARI
— Üç seçimde artan oylar birdenbire düştü —

TİP'in OY MİKTAR

İli	1965	1966	1968	1969	Önceki en yüksek rakama göre fark	
Adana	7926	6433	7717	5228	—	2698
Adıyaman	1943	——	2032	7215	+	5183
Afyon	2795	2216	——	2904	+	109
Ağrı	3466	——	——	1277	—	2189
Amasya	5239	——	4929	3308	—	1931
Ankara	20264	17095	15404	11262	—	9002
Antalya	3468	——	3163	2081	—	1387
Artvin	——	——	——	668		——
Aydın	6639	——	7128	2946	—	4182
Balıkesir	5963	——	10883	4831	—	6052
Bilecik	1600	——	1030	592	—	1008
Bingöl	830	2182	1668	780	—	1402
Bitlis	——	——	2444	345	—	2099
Bolu	2474	——	4217	2150	—	2067
Burdur	2233	——	——	626	—	1607
Bursa	6019	5803	——	5407	—	612
Çanakkale	2479	——	2089	2590	+	111
Çankırı	——	——	3790	1342	—	2448
Çorum	——	——	4532	3449	—	1083
Denizli	2691	2039	——	3025	+	334
Diyarbakır	8867	11549	——	3303	—	8246
Edirne	2891	——	4337	4343	+	6
Elazığ	2062	3271	2505	1408	—	1863
Erzincan	——	——	——	855		——
Erzurum	——	——	——	3305		——
Eskişehir	3768	2777	2759	3604	—	164
Gaziantep	5064	——	6096	2890	—	3206
Giresun	2393	1872	——	1980	—	413
Gümüşhane	——	——	——	720		——
Hakkari	——	——	1320	154	—	1166
Hatay	5371	——	6322	5027	—	1295
Isparta	——	——	——	888		——

TİP'İN 1969 SEÇİM HARİTASI

…DAKİ DEĞİŞMELER

İçel	4271	——	5692	*2461*	—	3231
İstanbul	49422	32155	36797	*34533*	—	14889
İzmir	15840	——	17757	*6883*	—	10874
Kars	9333	——	12932	*13003*	+	71
Kastamonu	——	——	6117	*3118*	—	2999
Kayseri	3700	4161	3731	*4137*	—	24
Kırklareli	2716	——	3979	*3839*	—	140
Kırşehir	——	——	2116	*1100*	—	1016
Kocaeli	3495	2195	2130	*1914*	—	1581
Konya	6753	——	8894	*5346*	—	3548
Kütahya	——	——	——	*1492*		——
Malatya	4586	——	21118	*7952*	—	13166
Manisa	6504	——	7559	*5419*	—	2140
Maraş	2284	5206	6041	*2221*	—	3820
Mardin	1965	——	——	*277*	—	1688
Muğla	3021	2058	——	*1766*	—	1255
Muş	2062	——	——	*2305*	+	243
Nevşehir	——	——	1424	*1048*	—	376
Niğde	2539	2263	3800	*2522*	—	1278
Ordu	5212	——	10170	*2359*	—	7811
Rize	——	——	——	*1129*		——
Sakarya	2777	2006	1865	*1725*	—	1052
Samsun	5851	——	9603	*4003*	—	5600
Siirt	1190	——	1140	*909*	—	281
Sinop	——	——	3152	*3094*	—	58
Sivas	5699	——	9182	*5248*	—	3934
Tekirdağ	2639	2857	1148	*3354*	+	497
Tokat	5981	——	——	*2842*	—	3139
Trabzon	1939	1792	——	*1641*	—	298
Tunceli	2387	1394	2369	*7187*	+	4800
Urfa	3771	4178	6018	*2536*	—	3482
Uşak	——	856	1975	*1243*	—	732
Van	1869	——	2732	*933*	—	1799
Yozgat	7081	——	——	*2992*	—	4089
Zonguldak	4856	——	7683	*4325*	—	3358

TİP'in OY ORANINDAKİ DEĞİŞMELER

İli	1965	1966	1968	*1969*	Önceki en yüksek orana göre fark
Adana	3.1	3.1	3.3	*2.0*	— 1.3
Adıyaman	2.7	—	2.5	*9.2*	+ 6.5
Afyon	1.9	1.7	—	*2.3*	+ 0.4
Ağrı	4.9	—	—	*1.8*	— 3.1
Amasya	5.7	—	5.2	*3.7*	— 2.0
Ankara	4.3	4.2	3.5	*2.3*	— 2.0
Antalya	2.5	—	2.1	*1.4*	— 1.1
Artvin	—	—	—	*1.1*	—
Aydın	3.6	—	4.7	*1.8*	— 2.9
Balıkesir	2.4	—	5.1	*2.2*	— 2.9
Bilecik	3.0	—	2.1	*1.3*	— 1.7
Bingöl	2.1	5.1	3.5	*1.5*	— 3.6
Bitlis	—	—	6.0	*0.7*	— 5.3
Bolu	1.8	—	3.3	*1.7*	— 1.6
Burdur	4.3	—	—	*0.9*	— 3.4
Bursa	2.1	2.7	—	*2.1*	— 0.6
Çanakkale	2.0	—	1.7	*2.1*	+ 0.1
Çankırı	—	—	4.9	*1.8*	— 3.1
Çorum	—	—	3.5	*2.5*	— 1.0
Denizli	1.8	1.6	—	*2.3*	— 0.5
Diyarbakır	8.0	11.9	—	*2.7*	— 9.2
Edirne	3.0	—	4.6	*5.0*	+ 0.4
Elazığ	2.6	5.0	3.0	*1.8*	— 3.2
Erzincan	—	—	—	*1.1*	—
Erzurum	—	—	—	*1.9*	—
Eskişehir	2.7	2.3	2.2	*2.8*	+ 0.1
Gaziantep	3.4	—	4.3	*2.0*	— 2.3
Giresun	1.8	1.8	—	*1.6*	— 0.2
Gümüşane	—	—	—	*0.9*	—
Hakkari	—	—	4.7	*0.5*	— 4.2
Hatay	4.6	—	4.7	*3.6*	— 1.1
Isparta	—	—	—	*1.0*	—
İçel	2.8	—	4.0	*1.7*	— 2.3
İstanbul	7.9	7.7	7.9	*5.7*	— 2.2
İzmir	3.9	—	5.2	*1.8*	— 3.4
Kars	5.9	—	6.5	*8.2*	+ 1.7
Kastamonu	—	—	4.4	*2.4*	— 2.0
Kayseri	2.3	2.8	2.0	*2.7*	— 0.1
Kırklareli	3.1	—	4.6	*5.4*	+ 0.8
Kırşehir	—	—	3.7	*2.1*	— 1.7
Kocaeli	3.2	2.8	2.3	*1.9*	— 1.3
Konya	2.1	—	3.0	*1.9*	— 1.1
Kütahya	—	—	—	*1.3*	—
Malatya	3.8	—	17.6	*6.0*	—11.6
Manisa	2.6	—	3.7	*2.4*	— 1.3
Maraş	1.9	6.3	4.7	*1.8*	— 4.5
Mardin	1.6	—	—	*0.2*	— 1.4
Muğla	2.7	2.1	—	*1.6*	— 1.1
Muş	3.7	—	—	*3.3*	— 0.4
Nevşehir	—	—	2.7	*3.8*	+ 1.1
Niğde	2.4	2.7	3.3	*2.5*	— 0.8
Ordu	3.4	—	6.1	*1.9*	— 4.2
Rize	—	—	—	*1.3*	—
Sakarya	2.2	1.9	1.5	*1.4*	— 0.8
Samsun	2.4	—	4.1	*1.7*	— 2.4
Siirt	1.9	—	—	*1.2*	— 0.7
Sinop	—	—	3.8	*4.6*	+ 0.8
Sivas	2.7	—	4.7	*2.8*	— 1.9
Tekirdağ	2.8	3.5	—	*4.0*	+ 0.5
Tokat	4.1	—	—	*1.8*	— 2.3
Trabzon	1.1	1.4	—	*1.1*	— 0.3
Tunceli	5.8	3.4	5.2	*16.8*	+11.0
Urfa	3.1	4.3	5.2	*1.9*	— 3.3
Uşak	—	1.5	3.1	*2.4*	— 0.7
Van	2.6	—	3.3	*1.1*	— 2.2
Yozgat	5.2	—	2.1	*2.6*	— 2.6
Zonguldak	2.2	—	3.6	*1.9*	— 1.7

SOSYALİST MEHMET CANTEKİN

Devrimci Mehmet Cantekin, «Göç» piyesinde bir köylü rolünü oynarken. (Yanda) Amerikan emperyalizminin maşası 6. Filoya karşı ilk güçlü direniş hareketinden «Açlık Grevi»nde arkadaşlarıyla birlikte. (Altta)

GEÇENDE Işık Mühendislik Özel Okulu önünde vurulan, katili bulunmayan genç Mehmet Cantekin, Adıyaman'ın Kahta İlçesi'nde bir demircinin oğluydu. Devrimci eylemin gereken davranışını yerine getiren bir militandı. Onun için 6. Filo'yu protestoda «açlık grevi» yaptı. Onun için üniversite işgallerinde, işçi direnişlerinde, TMTF binasının basılmasında, tüm devrimci mitinglerde bedeniyle dövüştü. Onun için «Yeşil Ufuk»ta, «Çağrı» da, «Hür Fikir» de kalemini silah olarak kullandı. Onun için Elmalı'da toprakları işgal edilen köylülerin, Harran Ovasında susuzluktan cehennem illerini yaşayanların yanında anlatımıyla, bildiğini aktararak yaşadı. Ve bir Cantekin canının, bir devrimci can filizlendireceğini bildiği için ölüme karşı pervasızdı.

«Yürü üstüne üstüne
Tükür yüzüne celladın
fırsatçının, fesatçının, hayının
dayan tırnak ile, diş ile
umut ile, sevda ile, düş ile
dayan rüsfah etme beni
gör nasıl yeniden yaratılırım
namuslu genç ellerinle.»

Diyen şairin genç, güçlü insanı olmak isterdi.

Katilleri yakalanana kadar çalışmamız gerekliliğini tekrarlıyarak, size devrimci kardeşimizin Elmalı günlüğünden bir bölümü sunuyoruz:

«Elmalıdan çıktım yayan
Dayan bey dizlerim dayan
Emmin dayın karşı gelir
Kimi atlı kimi yayan»

23 Ağustos 1967 tarihli Milliyet Gazetesinde bir haber:

«Avlan gölü kurutuldu ama toprağı kimin?»

26 bin dönüm arazi yüzünden «Ağa» ile köylüler çatışıyor. Köylüler «Ağa»nın karşısında yalnız bırakılmaktan şikâyetçi.

Ağa, köylü, toprak, güçlü olmak, yalnız olmak, dayak, jandarma, hükümet... ve daha birçok kavramlar... İşte bizi oralara götüren birkaç neden.

29 Ağustos 1967 Salı.

Antalya'dayız. İlk uğradığım TÖS (Türkiye Öğretmenler Sendikası) oldu. Onlar bize olayları kısaca özetlediler ve dikkat edeceğimiz hususlar üzerinde durdular. Sonra bizi köylülerin avukatına götürdüler. Saat 11.00, İriyarı, sarışın, cana yakın avukat Gültekin Suvarlı bizi oturttu ve başladı anlatmağa:

— 1323 tarih 189 sayılı tapuları var. Bu tapu ile 10 bin dönüm arazileri var. Sahip çıktıkları arazi 30.40 bin dönüm. (...) Hamdi Şahin AP den ihraç edildi. Gerekçe, Ağalara karşı gelmek. (...) 21 kişi mevkuf. (...) İlk hadise 29 Temmuz 1967 de patladı, v.s.

Harran'da cehennem sıcağı ve susuzluğu yaşayan köylülerin dertlerini anlattıkları bir sohbette Cantekin onları dinlerken.

Bindik otobüse Elmalı'ya doğru.

Vardık TÖS'e. Bizi Ömer Serin karşıladı. Haniya şu Doğuya sürülen öğretmen. Ağaya karşı geldi diye sürülen öğretmen. Biraz konuştuk. Bizi taksi durağına götürdü. İlk hedef Bayralar köyü. Bayralar köyüne saat 20.000 de girdik, ve hemen köy kahvesinin önünde indirdi bizi şoför. Selam verdik. Oturttular. Başladı Bayralar köyü muhtarı anlatmağa:

— Ben Bayralar köyü muhtarı Mehmet Sapmaz. 1960 devriminden bu yana muhtarım. 26,500 dönüm Avlan gölü. 1963 yılında Elmalı Kaymakamına müracaatta bulunarak toprağın köylüye dağıtılması için. Malmüdürüne havale etti. Malmüdürü «böyle tapulu arazi yok» dedi. Ve evrakları tekrar bana iade etti. Böyle olduğuna dair yazmasını istedim. Yazmadı ve kovdu. İsmi Ahmet Baykut.

— Niçin?

— Subaşılara vermek için.

— Evet, devam edin.

— Valiye gittim. Ankara'ya gittim avukatla. Köyişleri Bakanı Lebit Yurtoğlu'na, Maliye Bakanı Ferit Melen'e çıktım. «Kadastro memurları gönderip ölçtüreceğiz» dediler. «Bütçemiz de paramız yok» dediler. (...) Kaymakam Nurettin Yılmaz 5917 sayılı kanuna göre köylüyü toprağı sürmekten menetti. 1964 yılında direnerek toprağı ektik. Bu yıla kadar da ekiyoruz. Kadastro gelince ağalar yaygarayı kopardılar. Daha önce toprağı ekiyoruz. 1964 yılında kurutulan kısma el koyduk. Biz topraksız köylüye verilsin diye. Bana «muhtarlıktan çekil ve ihbar etme» dediler.

Ahmet Arif'in bir şiiri geldi aklıma:

«Kirvem hallarımı aynen böyle yaz
Rivayet sanılır belki.»

30 Ağustos 1967 Çarşamba:

Bugün bayram. Zafer Bayramı, Anadolu halkının Atatürk'ün önderliğinde sömürücüleri, talancıları, işgalcileri, Dumlupınardan denize döktüğü gün. Ama Anadolu halkı yine sömürücülerin, talancıların, işgalcilerin elinde. Dışardakiler denize döküldü. Ya içerdekiler?

İşte biz Zafer Bayramı günü ellerinden toprakları alınmağa çalışılan, açlığa, köleliğe mahkûm edilmek istenen Anadolu köylüsünü dinliyoruz.

— Toprağı biz ektik. Tohum bizim, emek bizim. Şimdi de mahsulümüz elimizden alınıyor. Ağaya veriliyor. 2.000 dönüm mısır sökülmüş. Bir dönüm mısır en azından 100 lira tutar. Hesabını yapalım beraber:

— 2.000 × 100 = 200.000 TL.

— İşte bu zarar bizim zarar.

Bir başka köylü atılıyor:

— Tarlalarımızı traktörleri sürmekte, sınır çizgilerini yok etmekte ve bunun tek tarla olduğunu ve tek kişinin olduğunu kabul ettirmekte. (yutturmakta). İşte o, tek kişi de ağa

2.000 dönüm mısır...

Köylüler aldılar bizi, düştüler önümüze mısır tarlasına. Göz alabildiğine mısır tarlaları. Ama hepsi hayvanlara yedirilmiş, hepsi tahrip edilmiş. Gözleri yaşarıyor köylülerin. Yan tarafta nohut tarlaları. Köylülerden biri onları gösterip:

— Bey, bak şu nohut tarlalarına. Onları da yedireceklerdi de siz geldiniz. Sizden korktular. Yediremediler.

Bizden korkmuşlar. Ağalar da anlamışlar gençliğin bir

Bu mudur müslümanlık ?

Saat 14'tü... Kâhta'ya telefon etmişti Cantekin'in arkadaşları, «Gölbaşı'na geldik, hemen hareket ediyoruz» diyorlardı... Tüm Kâhtalılar, kasabanın iki kilometre dışında, vatanı, milleti için şehit düşen Cantekin'i bekliyordu. Nihayet Cantekin'in naşını getiren araba uzaktan göründü.

15 - 16 yaşlarında bir çocuk birden kalabalığın arasından fırladı. Gömleğinin düğmeleri kopuk, göğsü meydandaydı, kan içindeydi. Gözleri ağlamaktan kan çanağı olmuştu. Ağabeyi Mehmet'in ölüm acısına dayanamayıp göğsüne jilet atmıştı.

Bu hazin manzara karşısında tüm Kâhta kan ağlıyordu. Ama sevinenler de, «Çok şükür kurtulduk» diyenler de vardı. Sevinenlerin başında ise, öz dayısı geliyordu. Hattâ ölüm haberi Kâhta'ya ulaştığında, arkadaşlarına «Gözümüz aydın» bile demiştir.

Neydi Cantekin'in suçu? Vatana mı ihanet etmişti? Amerikalılarla ve onun uşaklarıyla birleşip milletini mi sömürmüştü? Altıncı Filo askerlerine kavatlık mı yapmıştı? Özel okulların patronlarına kiralık katillik mi etmişti?

Yok yok... Cantekin'in tüm suçu, bunlara karşı çıkmaktı. Türkiye proleteryasının savaşına katılan devrimci gençler arasında bulunmaktı. Ve özel okul patronlarının tuttuğu kiralık katiller tarafından vurulmuştu.

Dayısı ve onun gibiler, «Neden Amerikan emperyalizmine karşı çıkarsın, neden? Altıncı filo askerlerine kavatlık yapmazsın, neden? Din cambazlarıyla birleşip halkı sömürmezsin, neden? Ve neden köylü ile işçiyi tutarsın?» diyorlar, bir de «oh» çekiyorlardı. «İşte akıbetin bu olur» diyorlardı. «Tüm komünistlerin sonu da bu olacak» diye eklemeyi ihmal etmiyorlardı. Onlarca, Amerikan askerlerine kavatlık etmeyen herkes komünistti. Onlarca, soyulan, dövülen, hor görülen bu milletin gerçek efendisi işçiyi ve köylüyü tutan herkes komünistti. Onlarca, şehit edilen Mehmet Cantekin ve binbir güçlük içerisinde, sivil polislerin takibi altında Cantekin'in cenazesini İstanbul'dan getiren Mahmut Kılıç, Abdurrahman Ekmekçe, Aziz Yılmaz da, cenazeyi karşılayanlar da komünistti!

«Komünist... Komünisti komünistler öldürdü ve komünistler getirdi» diyordu hocalar... Cenaze eve getirilerken, Cantekin'in dayısı tabutun üzerine saldırıyor, «Komünist» diye bağırıyordu.

Ve hocalarla hacılar, son yolculuğunda Cantekin'in bir kez daha karşısına çıkarak cenazesini camide bekletiyorlardı. Komünist'in namazı kılınmazmış!

Mehmet'i çok iyi anlayan çocukluk arkadaşı, Hacettepe Tıp Fakültesi öğrencisi Kadir Aydın, infial içinde bağırıyordu: «Nerde müftü efendi, nerde hocalar? Bu mudur müslümanlık? Kim kılacak cenaze namazını?»

Hem bu «komünist»in babası kimdi? 15 yıl önce Mehmet'i de çalıştırarak 250 bin liralık bir cami, ayrıca bu camie 50 bin liralık bir çeşme yaptırıp Kâhta'lılara hediye eden Demirci Mustafa Dayı!

Bu yüzden fakir düşmüştü. Son zamanlarda yaşlanmış, yedi çocuğuna bakamaz, balyoz sallayamaz hale gelmişti. Orman Fakültesi'nde okuyan Mehmet'ine üç senede bir ceket ve üç yılda bir tatile gelebilsin diye para yollayamayan Mustafa Dayı... Oğlunun ölümünü duyunca bağrına taş basıp, «Allah verdi, allah aldı... Milletimin uğruna yetiştirdiğim bütün çocuklarım kurban olsun!» diyen Demirci Mustafa Dayı...

Söyleyin şimdi hocalar, hacılar, müftüler, tüm müslümanlar!

Böyle bir kişinin, milleti için şehit düşmüş oğlunun «Komünist!» diye na-

basıkı grubu olduğunu. Ama bizi buradan uzaklaştırmak için ne yapacaklar bakalım.

Harman yerinde çadırlar. Çadırlarda jandarmalar. Silahları ellerinde. Bekliyorlar. Harman yerine hayvan girer, ağa girer. Mahsulleri yer. Serbesttir. Fakat köylü? Yasak!...

Çadırlar üzerinde bir yazıya ilişti gözüm. «BAYSARI»:

— Bu nedir? diye sordum yanımdaki köylüye.

— Bey, bu çadırlar hükümetin değil. Beyler köyünün Ağası Baysarı'nındır. Onların çadırında yatıp bizi mi koruyacak?

Öyle ya.

31 Ağustos 1967 Perşembe:

Sabahın erkeninde uyandık. Toplandık bütün arkadaşlar. Bugün Akçay nahiyesine gideceğiz. Yola çıktık. Bir kamyon durdu önümüzde. 1 lira adam başı Akçay. Bindik kamyona. Toz, rüzgâr, güneş ve kamyon. Akçay'da bizi bir öğretmen karşıladı önce. Götürdü okula. Ve başladık konuşmağa:

— Akçay'da da bir kıpırdama var. Halk kendi çıkarına olmayan düzenin farkında. Onun için ağalar baskılarını arttırdılar.

— Türkiye'nin her tarafında hızlı bir uyanış var. Bunu durduramazlar.

— Evet. İşte Akçay'da da böyle. Bakın size bir şey anlatayım. Akçay'ın elmaları meşhurdur. Komisyoncular elmayı köylüden kilosu 30 - 40 kuruşa alırlar.

Kahveye çıktık hep beraber. Köylülerin çoğu geldiğimizi duymuşlar, kahvede bekliyorlarmış. Oturduk. Başladılar birbiri sıra anlatmağa.

— Bu hükümeti biz seçeriz. Ama hep de ağalara çalışır. Neden?

Bir başka köylü atıldı ortaya;

— Biz hep ağaları seçeriz de ondan.

— Tok açın halinden ne anlar?

Böylece sürüyordu sohbetimiz. Bir haber geldi:

— Başka arkadaşlarımız da gelmiş. Bayralarda imişler. Sizi sormuşlar.

Eylemi konuşmanın önünde tutmayı her zaman bilmiş olan genç Mehmet Cantekin köylü dostlarıyla.

Kalktık. Bindik yine bir başka kamyona. Bayralar. Ortadoğu Teknik Üniversitesinden gelmiş arkadaşlar. Beş biz, yedi onlar. Oniki genç Üniversiteli...

Akşam. Kahvedeyiz. Ankara'yı soruyoruz. Onlar İstanbul'u. Hep beraber Bayralar'ı, Karamuk'u, Beyler'i, Akçay'ı ve diğer yerleri. Sohbetimizi tam teçhizat kuşanmış, süngüleri tüfeklerin ucuna takmış altı jandarma kesti. İçlerinden biri:

— Sizi onbaşım istiyor. Bizimle karakola kadar geleceksiniz.

— Neden? diye sorduk. Jandarma:

— Bilmem. Geleceksiniz.

Kalktık. Jandarmalardan bir kaçının tüfeğe mermi yerleştirdiğini gördüm. Biz karanlıkta karakola doğru yürürken, onlar geride (önümüzde de varlardı) köylülere baka baka mermileri yerleştirdiler. Karakol dediğim ilkokul. Bayralar köyü ilkokulu. Geçici jandarma karakolu olmuş. Kapıda onbaşı karşıladı bizi. İçeri girdik hep beraber. Onbaşı:

— Hüviyetinizi verin bana.

Birer birer uzattık. Yazdı adımızı, soyadımızı, baba adımızı, doğum yerimizi, yılımızı ve nerede kaldığımızı, okuduğumuzu. Bir bir yazdı herşeyi.

— Neden? dedik.

— Emir, dedi sadece.

1 Eylül 1967 Cuma:

Bugün aybaşı. Bütün memurlar aylıklarını alacaklar bugün. Bugün sevinçli günleri onların. Yüzbaşısının da, kaymakamının da, kaymakam vekilinin de. Kısacası hepsinin. İşte biz bu sevinçli günlerinde bindik, tutuklanmamış köylülerle beraber traktörün arabasına. Traktör çekti bizi Elmalı'ya doğru. Bugün yargılanacaklar tutuklular. Biz de dinlemek ve öğrenmek için gidiyoruz.

Salona girdiğimizde yargılama henüz yeni başlamıştı. Tek sıra dizildik salona. İki kişi not tutmağa başladı yan tarafta. Bir kişi de fotoğraf çekmeğe başladı. Bitti yargılama. Serbest bırakıldı o gün yargılananlar. Kucaklaşmalar. Ve bize teşekkürler başladı.

— Mehmet Bey, siz salona girince hakimin ifadeleri değişti. Her zamanki gibi azarlamalar olmadı. Bir diğeri:

— Siz olmasaydınız serbest bırakmazlardı bizi. diye atıldı ileri. Başkasıysa,

— İki tane polis geldi Bey. Dinledim konuşmalarını. Biri diğerine; «Baksana bunlara, hakimin önünde yazı yazıyorlar, resim çekiyorlar da hakim bir şey demiyor. Biz bunlara ne diyebiliriz» dedi.

2 Eylül 1967 Cumartesi:

Bugün birkaç arkadaşım Elmalı'ya indi. Köylülerin dilekçe işleri var. Bir kısmı da telefon edecekler. Ben, diğer arkadaşlarımızla kahvedeyim. Sohbet ettik. Oyun oynadık köylülerle. Pişpirik, maçalızı. Hava bulutlu Sıkıntılı hava. Sessizlik çöktü ortaya. Sessizliği bozmak için monografi yapmağa başladım. Yazdıklarımdan bir kaçı:

Adı: Mehmet Akdoğan
Tapulu arazisi: 15 dönüm
Tapusuz arazisi: 25 dönüm
Münazaalı arazisi: 40 dönüm.
At: 2
Sığır: 4
Keçi: 8
2 erkek, 3 kız çocuğu var.

Adı: Durdalı Ünay (63 yaşında).
Tapulu arazisi: Yok
Tapusuz arazisi: Yok
Münazaalı arazisi: 152 dönüm.
Ektiği: Arpa, buğday, mısır, nohut, anason, yulaf ve bostan.
2 erkek, 4 kız çocuğu var.

Adı: Ömer İlhan
Tapulu arazisi: 15 dönüm.
Tapusuz tarla: Yok.
Münazaalı arazisi: Yok
1 erkek, 2 kız çocuğu var.

mazı kılınmaz mı? Babasına başsağlığına gidilmez mi? Arkadaşları tarafından okutulan mevlüdüne icabet edilmez mi? Fakir ailesine yardımda bulunulmaz mı?

Bunun kutsal kitabımızda yeri var mıdır?

Bu mudur gerçek müslümanlık, bu mudur?

Mahmut TEKİN
— Kâhta'dan yazıyor —

Dayısının çevrenin baskısıyla namazını kıldırmamayı kalktığı Cantekinin cenazesi arkadaşları tarafından taşınırken.

SÖMÜRÜYE KARŞI ÇIKAN DEVRİMCİ BİR DİNADAMI DAHA

Ahmet KÖKLÜGİLLER
— Tarsus'tan yazıyor —

Çukurova, yurdumuzun en verimli ovalarından biridir. Sanayi ürünlerimizin belli başlılarından olan pamuğun önemli bir kısmı burda üretilir. Çok cömerttir Çukurova toprağı; bir ekersin, elli verir birçok kesimlerde...

Böyle yazar klasik coğrafya kitapları.

Ama bu ovada yaşayan binlerce insan topraksızdır. Ağa tarlalarında yarıcı olarak, ırgat olarak çalışır. Ya da Ağa'dan artan bölük - parça çorak topraklarda kıt - kanat yaşamaya çalışır. Yazın kırk derecenin üstündeki kavurucu sıcaklardan birçok insan ölür. Çukurova hiç de cömert davranmaz bu insanlara karşı; yıl oniki ay çalışmalarına karşılık gene de yarı çıplaktırlar; borçludurlar. İlaçlar ateş bahasına yükselmiştir; gübre fiatları öyle. Bankaların kredileri nasip olmaz bunlara. Tefeci, tek başvurulacak bir kaynaktır; çaresiz yüzde kırk, yüzde elli faize razı olacaksın...

Bunları yazmaz klasik coğrafya kitapları!

Ama bundan sonra yazılacak Çukurova'nın gerçek coğrafyası. Çünkü uyanıyor insanlar. Klasik coğrafyanın verdiği bilgi doyurmuyor insanları bir yerde.

Geçtiğimiz ayın içinde bu uyanışın güzel bir örneğine tanık olduk. Tarsus'un yirmi köyünden toplanan yirmi bin köylü, yüzyıllardan beri Çukurova'da yürürlükte bulunan haksızlığa ve tefeciliğe karşı ayaklandı; Tarsus caddelerinde gösteri yaptı.

Miting yapan köylülerin önlerinde bir «imam» vardı; Kargılı köyünün genç imamı. Elbistan'ın Celâ köyünde doğan bu genç imam, günlerce köylülerle konuşmuş; köy köy gezmiş, bu mitingin hazırlanmasında önemli bir rol oynamıştı.

Köylüler bu devrimci ve halkçı imamı sevmişler, sözlerini can kulağı ile dinlemişler, bu mitinge katılmışlar. Nasıl sevmesinler ki, bugüne kadar zenginlerin düdüğünü çalan insanlar olduklarına inandıkları birisi, kalkıp önlerine düşüyor ve haklarını arıyor!

Mitingten sonra devrimci genç imam Kâzım Kuyucu ile konuştuk. Konuştukça geleceğe karşı, halkımızın aydınlık geleceğine karşı umudumuz arttı.

İçinden geldiği yoksul halktan kopmayan ve halktan yana olan dinimizi en güzel şekilde açıklayıp yorumlayan Kâzım Kuyucu'ya bazı sorular yönelttik. Aşağıda bu soruları ve karşılıklarını bulacaksınız:

SORU: «Bugün açıkça bir din istismarı yapılıyor Siz nasıl yorumlarsınız bunu?»

İMAM: «Din istismarının nedeni kişisel çıkarlar sağlamaktır. Gerçekte din bunu engeller. Hele bizim dinimiz Bizim dinimiz insanlığın her türlü derdine çareler getirmiştir; eksiksiz ilaçlarla dolu bir eczane gibidir. Ama din tabipleri, bu ilaçları yanlış kullanıyorlar. Hastaya serom yerine zehir vermeye çalışıyorlar. Elbette bu kötü sonuçlar doğuracaktır.»

SORU: «Din adamları neden görevlerini kötüye kullanıyorlar? Neden ona - buna âlet oluyorlar?»

İMAM: «Bugün birkaçı müstesna, din adamlarımızın çoğu görevlerini kötüye kullanıyorlar; satılmış duruma düşüyorlar. Bunların hepsi bilmektedirler ki, islam dini, batıl'la hurafe ile asla bağdaşmaz ve bunlarla mücadele eder. Çalışmadan yaşayan insanın islam düzeninde yeri yoktur. Şayet islam dini etkin bir hale gelse, ilk iş, çalışmayarak hayatını dinden kazanan boş insanları tart etmek gerekir. Görevini kötüye kullanan sahte din adamları gayet açık olan islama efsanevi kapalılık sokmuşlar, din adına milletin aklını uyuşturmuşlardır. Bu çıkarcı din adamlarının görevi, kapitalist ve derebeylik düzeninin propağandasını yapmak: çalışan, sömürülen ve her şeyden yoksun olan halkı aldatmaktır.»

SORU: «Bu mitinge öncülük etmek gereğini nasıl duydunuz?»

İMAM: «İslam peygamberi «İki günü eşit olan zarardadır» demiştir. Ben bunu söyleyen bir peygamberin getirdiği dinin adamıyım. İçinde yaşadığım halkın her gün biraz daha açlığa, çıplaklığa, süflüyata, alçaklığa maruz kaldığını görüyorum. Halkım kıyasıya sömürülüyor. Halkımın bu duruma düşmesine gönlüm razı olmuyor. Kudretimi bu uğurda harcamaya karar verdim. Kendime görev bildim bunu.»

SORU: «Bu öncülük, ilgililerce nasıl karşılandı?»

İMAM: «İlgili makamlar, bu gibi hareketler din adamına yakışmaz dediler. Ben de sordum onlara: «Din adamının görevi nedir?» Namaz kıldırmak, dediler. «Başka, başka?» dedim. Bir şey demediler. Çünkü başka yok! Onlara dedim ki: Benim bildiğim namaz temizlik ister. Yoksulluk içinde kalan halk, yalancı, hırsız, dilenci olur. Din adamının görevi bunların doğmasına meydan vermemektir. Ama söylediklerim kafalarına uymadı ne dediysem. «Hareketleriniz yersizdir» deyip durdular.»

SORU: «İlgililerce yapılan bu soruşturmalar siz de nasıl bir etki yaptı?»

İMAM: «Mücadeleye daha sıkı sarılmak gereğini anladım. Haksızlıklar karşısında susmak insana yakışmaz...»

Arap Körfezi'nde marksist-leninist bir cephe: Zufar!

ORTADOĞU'daki ulusal kurtuluş hareketlerinden biri daha, Zufar Devrimi dünya gazete ve dergilerinin dikkatini ve ilgisini çekmeye başlamıştır. Çevresine konulan dünya ve Arap ablukasına rağmen, bu devrim başlamasından dört yıl sonra kendini kabul ettirecek düzeye ulaşmıştır. Bir süre önce tanınmış Alman gazetesi **Stern**'in iki muhabiri Zufar'daki devrimcilerin elindeki bölgeye girmeyi başarmışlardır. İki gazeteci orada dört hafta kalmışlar ve izlenimlerini **Stern**'in 3/5/1969 tarihli sayısında yayınladıkları röportajda anlatmışlardır. Bu röportajı «**El - Hürriye**»nin Köln'deki muhabiri Nuaan Berazi Almancadan çevirmiştir. **Stern** Dergisi'nin sunuş yazısı şöyledir:

«Arap Yarımadasının ulaşılması güç bir parçasında meçhul bir savaş cereyan etmektedir. Bu, Güney Arabistan'ın yakıcı güneşi altında feodalizme, sultanlara ve İngilizlerin kiralık askerlerine karşı girişilmiş bir gerilla savaşıdır. İhtilalcilerin amacı Arap Körfezi bölgesini tümüyle Çin silahlarıyla kurtarmaktır. Gazetemizin iki muhabiri İhtilalcilerin elindeki bölgeye girmeyi başardılar. İlk konakladıkları yer **el - Mükella** şehriydi:

Bir Yemenli Prens, gözyaşları yanaklarına dökülerek bir İngiliz paralı askerini kucaklıyordu. Çünkü uzun yıllar birlikte savaşmışlardı. İşte şimdi de Beyrut'ta, kaldığımız otelin barında tesadüfen karşılaşıyorlardı. Daha önce biz bu prensle Yemen dağlarına çıkmıştık. Prens savaşını yitirdi sonunda. Şimdi Lübnan'da sürgün hayatı yaşıyordu. İngiliz dostu ise Zufar'da yeni bir savaş bulmuştu.

Zufar'da İngiliz emperyalistlerine karşı dört yıldan beri başarılı bir savaş yürüten gerillacıların güçlü birlikleri vardır. Bu ihtilalciler eğitimlerini Çin Halk Cumhuriyeti'nde görmüşler ve Çin silahlarıyla savaşıyorlar. Amaçları, İngiliz kuvvetlerinin 1971 yılında çıkmalarıyla Körfez bölgesine egemen olmaktır. Körfez bölgesi, Batı Avrupa'nın enerji kaynağı olan petrolden yana dünyanın en zengin bölgesidir.

Paralı asker bize dedi ki:

«Dünya bu savaş hakkında birşey bilmiyor. Çünkü İngiltere savaşın çevresine sağlam bir sansür ablukası koymuştur. Hangi gazeteci bu bölgeye girmek cüretine sahiptir? Biz Bülücistanlı kiralık askerlerden bir tabur kurduk. Bunlar esirlerin kulaklarını ve yumurtalarını kesiyorlar. Yalnız bu bile gazetecileri Zufar'a girmekten, hatta girmeyi düşünmekten dahi alıkoymaya yeterli bir tedbirdir. Bir maaş (200 Sterlin) üstüne bahse girerim ki, siz gazeteciler oraya girmek için yola çıkmaya cesaret edemezsiniz.»

Zavallı bahsini yitirdi. Çünkü ihtilalciler dört hafta boyunca bizi kucakladılar. Bu bir gerçektir. Çünkü ben, karşılaştığım her ihtilalciyle kucaklaşmak zorundaydım. Bu, o bölgede geleneklerin gerektirdiği bir şeydir. En tehlikeli anlarda bile bu geleneğe uymak gerekmektedir. Bir defa yakınımızda bir çarpışma başladı. O sırada biraz aşağıda duran tanımadığım bir savaşçıya koştum. Saklanacak bir yer aramadan önce adamı kucakladım. Gülümseyerek bana şöyle dedi: «**Sen gökten bize indin.**» Herhalde yamaçtan indiğim için böyle söylüyordu. Sonra elindeki ses alma cihazını göstererek, «**Bunu İngilizlerden ganimet aldık, düğmesine bastığın zaman konuştuklarını işitirsin**» dedi.

Bu sırada ben ablukaya alındığımızı sanıyordum. Fakat gerillacı gülümsüyordu. Yine beni kucakladı ve «**Onlar**» dedi, «**kurulan pusuya düştüler. Bizden kurtulmak için geçebilecekleri bir tek geçit vardır, orada da savaşçılarımız pusu kurmaktadırlar.**» Derken bombaların ve makineli tüfeklerin gürültüsü, çevreye yansıyarak ortalığı çınlatmaya başladı. Sonra bölgeye sessizlik hakim oldu. Gökgürültüsünden sonraki sessizliğe benziyordu bu. Yalnız ayaklarımızın çarpmasıyla yuvarlanıp uçurumun dibine düşen taşların sesi geliyordu.

Dağın doruğunda ve genişliği 30 santimetreyi geçmeyen dar bir geçitin başında yirmi gerillacı bekliyordu beni. Kucaklaşmak istiyordu benimle hepsi. Arkadaşım **Klavdi** gibi kadın olmayı ne kadar isterdim bir bilseniz... Çünkü kendisi bayan olduğu için el sıkmaktan başka bir zorunluluğu yoktu.

Korkunç bir savaş içindeki bu öpüşmelerin yolculuğu Aden'de başlamıştı. Zufar'a varabilmek için, Aden'den sonra Güney Yemen boyunca 1500 kilometrelik yolculuk yapmamız gerekiyordu. Yolculuğumuz boyunca çıplak dağları geçiyor ve birtakım büyük şehirlerle karşılaşıyorduk. Avrupa'da hiç bilinmiyordu bu şehirler. Köşkleriyle **Seyun**, 366 tane camisiyle Tarim, dört köşeli taşlardan yapılmış gökdelenleriyle «Hadramut'un Şikago'su» Şiyam, gördüğümüz şehirlerdi. İsa zamanından beri Avrupa'ya baharat taşıyan kervanlar işte buradan çıkıyordu.

Yolculuğumuzda kimi zaman cip arabasıyla yol alıyorduk, kimi zaman da yürüyerek... Aşılması çok güç olan deniz kıyısındaki bir dağlık bölgeye vardığımızda bir sandala bindik ve kürek çekerek kıyı boyunca ilerledik. Canımızı bize kılavuzluk eden yedi kişiye teslim etmiştik. Bunlar görünüşleriyle korsanlara benziyordu. 18 saatlik bir yolculuktan sonra Yemen'in doğu ucunda bulunan «**Havn**»a vardık.

Ortalık karanlığa gömülmüştü. Adamın biri elindeki tabancayı sallayarak «**Gazeteciler mi?**» diye sordu. «**Evet**» dedik. Güldü adam ve şöyle dedi bize: «**Haliç Halk Kurtuluş Cephesi adına hoş geldiniz.**» İngilizlerinkine benzer bir kıyafet vardı üzerinde... Yüzündeki çizgilerden zeki olduğu anlaşılıyordu... Rahatça İngilizce konuşuyordu. Sonra İngilizce olarak kısa bir «**hoş - beş**» sohbeti geçti aramızda... Yedi savaşçı selamladı bizi, «**Aramızda gazeteci bulunduğunu bilmiyorduk**» diyerek... Biri bayan arkadaşıma dönüp şunları söyledi gülümsiyerek: «**Hoş geldiniz Madam... Siz, Sufar topraklarına ayak basan ilk Avrupalı bayan oldunuz.**»

Sabah olunca «**Havn**»u gördük. Dört köşeli taşlardan yapılmış yüz hanelik bir yer. «**Havn**» ihtilalciler için bir ikmal merkezidir. Kıyı üzerinde Zufar'a gerekli silah ve malzemeyi götüren kervanlar yüklerini alıp çıkıyordu yola. Bura-

Çin silahlarıyla emperyalizme ve işbirlikçilerine karşı savaşan Zufar gerillacıları bir baskına hazırlanırken

Makarios'un gerçek çehresi!

Kıbrıs Cumhurbaşkanı Makarios'un Afrika ülkelerinde bir geziye çıkması üzerine İstanbul Kıbrıs Türk Talebe Cemiyeti, Makarios'un gerçek çehresini ortaya koyan bir bildiri yayınlamıştır. Devrimci Kıbrıs Türk gençlerinin Makarios hakkındaki görüşlerini özet olarak aynen yayınlıyoruz:

Makarios Afrika gezisine çıkmaya hazırlanıyor...

Türkiye Hükümeti de İslâm Zirve Toplantısı'na katılıyor..

Denktaş - Klirides görüşmeleri bir yılan hikayesi gibi uzayıp giderken, Rum toplumunun en yetkili kişilerinden Klirides kurduğu siyasi partinin tutumunu açıklıyor ve ENOSİS'ten değişmez hedef olarak bahsediyor. Türk Toplumu'nun değişmez lideri Denktaş da görüşme arkadaşının açıklamasına, «Çift taraflı Enosis»i tekrarlayarak karşılık veriyor.

... Ve görüşmelerden bir umut, bir açıklama bekleyen halklara belki de yeni çatışmalara hazırlanma işareti verilerek başlagıçtaki noktaya geliniyor.

Makarios'un mücadelesinin amacı Emperyalizmin piyonu durumunda olan Yunanistanın ütopik hedeflerinden biri olan Enosis'i gerçekleştirmektir. Enosis emperyalist bir emel olmasının yanısıra Adadaki Türkleri hesaba katmadığı için IRKÇI'dır da. Kendi emperyalist amacını gizlemek maksadıyla kimi zaman İngiliz Emperyalizmine karşı çıkışlar yaparak Tarafsız Ülkeler ile flört eden Makarios, kimi zaman de emperyalizmin dümensuyunda olduğunu açıktan açığa belli eden tutumlar takınmıştır. Örneğin, bir yandan 1956 da Tarafsız Ülkelerin Endonezya'da toplanan Bandung Konferansı'nda Kıbrıs'ın emperyalist amaçlarla kullanılmamasına çalışacağını vaad ederken, bir yandan da - Ada'daki Emperyalist İngiliz Üsleri'ni tasfiye etmek yolunda çalışma şöyle dursun - İngilizlerin Limasol'a liman yapıp bu limanda atom denizaltısı bulundurmaları teklifini kabul ediyor. Makarios'un bu tutumu onun gerçek durumunu ortaya koymaya yeterli bir olaydır.

1968'de Londra da yapılan İngiliz Milletler Topluluğu -Commonwealth- toplantısında Makarios Kıbrıs'ı Ortadoğu'nun İsviçresi yapacağından söz ederken Adayı Emperyalizmin finans kapital'inin kucağına atacağını ilan ediyordu. Hele «İngiliz Üslerinin ada halkına hiçbir zararı yoktur» demesi Makarios'un gerçek tutumunun emperyalist çizgide olduğunu kesin olarak göstermektedir.

Makarios'un gerçek gayesi Enosis'tir. **Enosis'e gitmek için; a - Doğrudan doğruya Enosis'e gitmek için Batı Emperyalizminin desteğine, b - Dolaylı yoldan - kendi anladığı manada bağımsızlık yoluyla - Enosis'e gitmek için de tarafsız ülkelerin desteğine ihtiyacı vardır. Zaten Makarios'un tutarsızlıkları da bundan ileri gelmektedir.**

Makarios'un Afrika gezisine çıkmak ihtiyacını duymasının nedenleri de şunlardır:

1 — Ortadoğu Savaşı Kıbrıstaki İngiliz Üslerinin önemini bir okadar daha artırmıştır. Bu durumun - Kıbrısın Ortadoğudaki ulusal kurtuluş savaşları için bir tehlike teşkil etmesi - doğmasına sebep olan Makarios, sarsıldığını hissettiği itibarını tekrar kazanmaya çalışıyor.

2 — Makarios ikili görüşmelerin sonuç vermeyeceğini bildiği için B.M. de eski itibarını temin etmek çabasındadır.

3 — Amerikadaki Rum kuruluşları son zamanlarda Kıbrıs davalarını tüm Amerikada tanıtmak için geniş bir kampanyaya girişmişlerdir. Makarios'un Afrika gezisi de bu kampanya çerçevesinde mütalaa edilebilir.

Türk Liderliğini bugüne kadar emperyalizmden yana göstermeyi başaran Makarios, daha ne kadar liderliğimizin bu basiretsiz durumundan yararlanarak tarafsız ülkeleri kendine dayanak bulmaya devam edecektir?

Türk Liderliği, emperyalizmin her türlüsüne karşı olduğunu, bağımsız, tarafsız ve gerçekten demokratik bir Kıbrısta her iki etnik grubun birbirlerini sömürüp, tahakkümü altına alamayacağı bir düzen için mücadele ettiğimizi dünya kamuoyuna duyurmalı ve tutarlı bir politika güderek Makarios'un tutarsızlıklarını ortaya koymalı, onun oyununa gelmekten kurtulmalıdır.

Ancak bundan sonradır ki, değişen dünyada layık olduğumuz yeri almaya hak kazanacağız.

تحقيق صحفي عالمي
عن ثورة ظفار

dan yola çıktığımızda birtakım sürprizlerle karşılaştık: Dağlar, ormanlar, yemyeşil topraklar ve sığırlar... Geride bıraktığımız 1500 kilometrelik çölü geçmemiş olsaydık, Güney Yemen'de bulunduğumuz aklımıza bile gelmeyecekti. Romalıların anlattığı mutlu Arap toprakları işte burasıdır.

Yolculuğumuz sırasında birçok uzun saçlı kabile adamlarıyla karşılaştık. Ve erkeklerden saklanmayan kadınlar gördük, ilk kez olarak... Bunu görünce, ihtilalin mi bu adamların yaşantısında böyle bir dönüşüm yarattığını sormaktan kendimizi alamadık.

Bu sorumuza bize kılavuzluk eden arkadaşlardan biri şu karşılığı verdi: «**Bizler diğer Arap kardeşlerimizden daha özgür yaşadık her zaman. İhtilalin bu bölgede temeline oturtulmasına yardım eden etkenlerden biri de budur. Kuvvetlerimizin yarısı yılmadan halkın arasında çalışıyorlar. Halka ihtilalin amacını ve ihtilalin iyi insancıl ilişkiler ortamında başarıya ulaşacağını anlatıyorlar.**»

Gerek yürüyüş sırasında ve gerekse su başlarında ve akşam vakitlerinde ihtilalciler köylüleri siyasi kültür yönünden eğitiyorlardı. Mao'nun kitabı ellerinden düşmüyordu hiç... Konuşmalar her zaman, ilk planda İngilizlere, sultanlara ve işbirlikçilere karşı yürütülen ihtilalin amacının anlatılmasıyla başlıyor. İhtilalciler bu savaşın kısaca emperyalizme ve feodalizme karşı yürütüldüğünü söylüyorlar.

İhtilalcilerin egemenliği altındaki bölgelerde cehaletten iz kalmamıştır. Bir kez her savaşçı için okuma - yazma öğrenmek zorunludur. Köylülerin ve çobanların çoğu da okuma - yazma öğrenmek için kendi istekleriyle ihtilalcilerin yanına geliyorlar. Bu, ihtilalcilerin başarmış olduğu gerçekten güçlü bir adımdır. Bütün Zufar topraklarında yalnız bir tane ilkokul bulunduğunu, onun da başkent «Salale»de açıldığını gözönüne alacak olursak, ihtilalcilerin gerçekleştirmiş olduğu bu başarının ne denli büyük olduğu daha da belirginleşmiş olur.

Güneş o kadar yakıcıydı ki, ancak sabahları saat beş - on arasında, akşamları da dörtten sonra yolculuk yapabiliyorduk... Bir defasında dinlenirken uzaktan bir **«Çin kasketi»** keşfettim! Bu kasketi, ağaçların arkasında saklanan bir ihtilalci giymişti. Hemen bu adama doğru koştum, güneşin yakıcı sıcağına rağmen... Kendi kendime, «**işte aradığım haber, bunlar Çinli uzmanlar olacak,**» diyordum. Fakat çok geçmeden ne büyük bir hayal kırıklığına uğradığımı anladım. Adam yerinden fırlayıp beni kucaklayınca yüzüme değen çenenin bir Çinli değil, bir Arap çenesi olduğunu anladım.

Yine de sordum adama acı acı: «**Çinli uzmanlarınızı ustalıkla gizliyorsunuz... Nerede onlar?**» «**Onlar Çin'de**» diye karşılık vermez mi? «**Peki ama**» dedim, «**elinizdeki silahlar Çin malıdır.**» İhtilalci «**evet**» dedi, «**Çin, Aden ve el-Mükella yoluyla bize silah ve malzeme gönderir, hem de kayıtsız - şartsız olarak. Diğerleri yani ilerici Arap devletleri ve Sovyetler Birliği ise bizden ellerini çektiler. Sovyetler Birliği işçilere ve köylülere karşı milli burjuvaziyi desteklemektedir.**»

İşte böyle konuşuyordu karşılaştığım ihtilalciler. Oysa daha önce ben bu adamların okuma-yazma bildiklerine bile inanmıyordum. Savaşçıların çoğu Çin'de, bir kısmı da Küba'da eğitim görüyor. Liderleri ise Arap devletlerinin üniversitelerinden mezun olmuşlar. Kimisi de İngilizlerin Güney Yemen'deki kuvvetlerine katılarak eğitim görmüş, sonra İngilizlerin hizmetinden kaçarak ihtilalcilere katılmıştır.

Şimdi artık Cephe Merkez Komitesi Üyesi Muhammed Ahmet bize kılavuzluk ediyor. Kendisi mühendistir. Birkaç kez memleketimize (Almanya'ya) gelmiş, eğitimini de Çin'de görmüştür. Çenesi ve gözleri «**Guevara**»yı getirdi hatırıma.

Bizimle konuşurken Muhammed Ahmed silahına yaslanıyordu. Bu, gerilla savaşının kurallarından biridir. Savaşçı silahını elinden bırakmaz bu savaşta.

Muhammed dedi ki bize: «**Gerilla savaşı en güzel otokritik okuludur,**» ve şöyle devam etti: «**Sizin anladığınız manada hayatımızdan korkmuyoruz biz... Bizde savaşçının bütün varı - yoğu elbisesinden, geceleyin vücudunu örtecek battaniyesinden ve silahından ibarettir. Maaş ve terfilerin Zufar Devrimi sözlüğünde yeri yoktur. O zaman sadece canımızı korumak problemi kalıyor ki; hepimizin, canını nasıl koruyacağını düşünebilecek kadar yeterli zamanı vardır... Biz Zufar ihtilalcileri, öğrendiklerimizi teorik sözlerden ibaret bırakmayız, teorileri eyleme uygulayarak devrimin gerçeklerine uygun biçimde gerçekleştiriyoruz.**»

Orada geçirdiğimiz dört hafta içinde gördüklerimize dayanarak, ihtilalcilerin söylediklerini eylemde uyguladıklarını rahatlıkla söyleyebiliriz. Biz tam 460 savaşçıyla karşılaştık. Muhammed Ahmed diyordu ki bize: «**Eğer gözleriniz daha uzun mesafelere kadar görebilseydi gördüğünüz kuvvetlerin beş mislini görebilirdiniz. Onlar dağ doruklarını ve geçitleri kontrol ediyorlar, hayatınızı korumak için... Çünkü İngilizler sizi sağ olarak Zufar topraklarından çıkartmamaya andiçmişlerdir. Sizi öldürmeye çalışacaklardır. Biz biliyoruz bunu. Çünkü burada yaptıklarını dünya öğrensin istemiyorlar.**»

İngiliz mezalimini her gün mültecilerden dinliyorduk. İngilizler köyleri ateşe veriyorlar, adamları öldürüyorlar, bazen de onları Zufar hapishanelerinin derinliklerine atıyorlardı. Bu hapishaneler başkenttedir. Karşılaştığımız kadınlar da İngilizlerin Zufar halkına karşı giriştikleri barbarlığı ve yaptıkları imha savaşını anlatıyorlardı. Fakat şikayetçi değildi Zufar kadınları... Ve yakınmıyorlardı İngiliz barbarlığından... Sadece anlatıyorlardı...

Muhammed Ahmed dedi ki bize: «**Halk bizden yanadır. Çünkü ona gerçekleri anlatıyoruz.. Biz açıkça sosyalizme inanıyoruz, hem teori, hem de eylem olarak... Bizi Arap yöneticilerinden ayıran da işte budur.. Onlar küçük burjuva çıkarlarını temsil eder duruma gelmişlerdir. Çünkü sınıf çatışmasını reddediyorlar. Biz ise bu çatışmayı yürüttük, hatta kabilelerde bile.. Emperyalizmin ve feodalitenin elindeki kahretme araçlarını işte bu sayede yokettik.**»

Gerçekten de Zufar ihtilalcileri aşiret yapısını yıkmayı, hem de ilk kez olarak başarmışlardır. Tüm bölgeyi kaplayan korkunç gerikalmışlıktan sorumlu olan da bu aşiret yapısıdır.

Bugün görüyoruz ki kabile şefleri kentlere kaçıyorlar. Orada İngilizlerden himaye ve maddi yardım görüyorlar çünkü... Nüfuzları ihtilalciler tarafından kırılmış, toprakları da ihtilalcilerin eline geçmiştir.

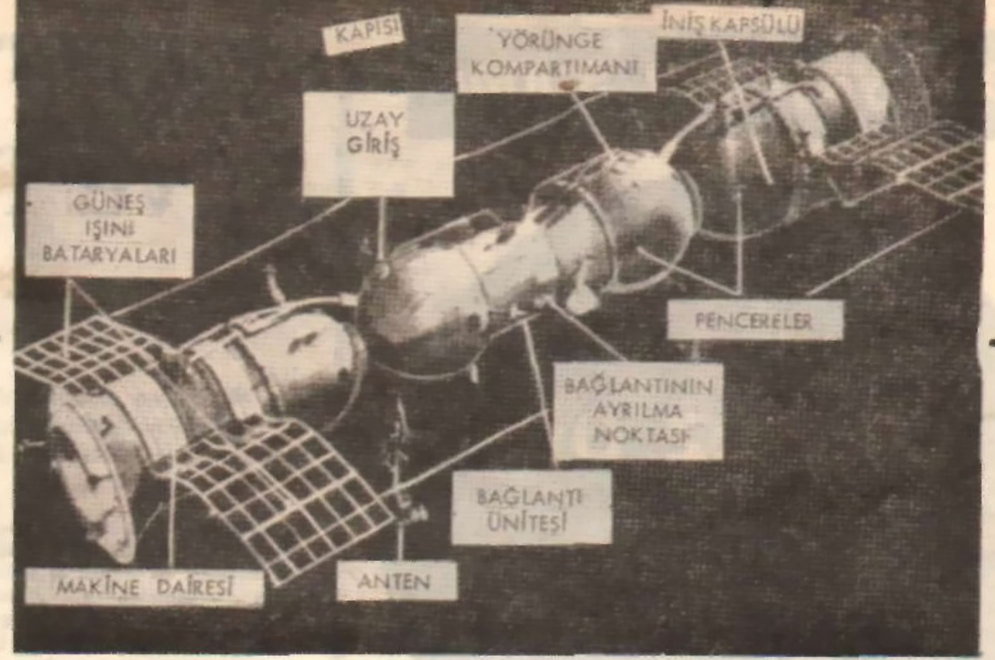
Gerillacılar Suudi Arabistan sınırlarına kadar uzanan topraklarının her tarafını bize gezdirmek istiyorlardı. Bununla, egemenlikleri altında bulunan geniş bölgeleri gözümüzle görmemizi istiyorlardı. Oysa böyle bir gezi üç ayımızı alırdı en azından... Onun için Zufar'ın üçte birini görmekle yetinmek zorunda kaldık. Gördüğümüz bu batı kesiminde İngilizler yalnız bazı müstahkem mevkileri ve çölün yamacındaki kuzey yolunu kontrolları altında bulundurabiliyorlar. Öteki bölgelerde, ise, köylüler ve çobanlarla tam bir dayanışma içinde bulunan ihtilalciler egemendir.

Yolda, Körfezi çevreleyen bütün bölgelerde ihtilalcilerle karşılaştık. Bunlar, Cephenin, petrol endüstrisinde çalışan işçilerin ve bu bölgelerdeki geniş halk kesiminin desteğini kazanmış olduğunu kesinlikle söylüyorlardı.

Haliç Halk Kurtuluş Cephesi'nin tutumu da Filistin Demokratik Halk Kurtuluş Cephesi'ninki gibi radikaldir. Çünkü bu Cephe de marksizm - leninizme inanır. Hatta Haliç Halk Kurtuluş Cephesi'ne göre «El-Fetih» örgütü, devrimci muhtevası olmayan bir milli burjuva hareketidir. Bu ihtilalciler çok iyi biliyorlar ki Arap halk kitleleri egemen sınıflarının demagojilerinden bıkmıştır ve bir kez daha bu demagojilerle aldatılmak istememektedir. Bu kitleler, amaçlarını saptamış, hem söz ve hem de eylem olarak sosyalizme inanmış adamların özlemini çekmektedir. Bu durumda Arap gazetelerinin bu ihtilalin haberlerini okurlarına vermemesinde, amaçlarını ve her gün kazandığı başarıları anlatmamasında bir gariplik yoktur. Çünkü bu gazeteler korkuyorlar. Bu ihtilalcilerin Filistin devrimini bile etkilemesinden, onu Arap düzenleriyle iyi geçinme politikasının dışına itmesinden ve toplum içindeki çatışmaları kökleştirmesinden korkuyorlar.

Arap devrimciliğiyle Arap gericiliği arasındaki kesin cephe Zufar toprakları üzerinde belirlenmiş ve bu belirlenmenin ateşi alevlenmiş bulunmaktadır.

Oradaki ihtilalciler, İngilizlerin 1971 yılında bölgeden çıkmasından sonra, girişecekleri uzun savaşa kendilerini hazırlıyorlar şimdiden... Amaçları bu savaş ateşini tüm Haliç ülkelerinde alevlendirmektir.

SOVYETLERİN UZAYDA KURDUĞU İSTASYON

Sovyetlerin denemesiyle insanlık uzayda ilk köprübaşını kurdu

SON yıllarda dünya kamuoyunu en çok ilgilendiren olaylar, hiç kuşkusuz, uzay yarışında Sovyetlerin ve Amerikalıların yaptığı deneylerdir. Bu deneyler zincirinin son halkası Sovyetler'in uzayda «Soyuz-6», «Soyuz-7» ve «Soyuz-8» araçlarıyla meydana getirdikleri «Uzay Atölyesi» olmuştur. Uzay atölyesi, Kazakistan'daki Baykonur üssünden üçgün ard . arda atılan Soyuz'ların birleşmesiyle meydana gelmiştir.

Bu yeni deneme 1969 Ocak ayında iki «Soyuz» kabininin ilk yörüngesel istasyonun çekirdeğini meydana getirmek için uzayda birleşmesiyle sonuçlanan denemenin bir devamıdır. Ve üç kabine uzayda bu güne kadar denenmemiş bir usülle birbirlerine kenetlenmiştir. Bundan önce yapılan deneyde Soyuz-4 ve Soyuz-5 uzayda başarıyla birbirine kenetlenerek birkaç saat kenetli kaldıktan sonra ayrılarak dünyaya dönmüşlerdir. Uzayda üç astronotun birleşmesi ve ilk uzay yürüyüşü bu deney sırasında başarılmıştır. Son deneyde ise Soyuz-7 ve 8 uzay gemileri birbirine yanaşıp kenetlendikten sonra, uzaya tamirhane ve montaj atölyesi olarak gönderilen Soyuz-6'da bulunan iki kozmonot, gemilerin den çıkıp iki gemiyi birbirine kaynak yapmışlardır.

Kenetlenme işlemi bittikten sonra Soyuz-7 ve Soyuz-8 birlikte başarıyla yeni yörüngelerinde uçmaya başlamışlardır. Böylece Sovyetlerin ileriye yönelik «Uzay Platformu» kurma hareketlerinin bu yeni deneyi de başarılı bir yapıya ulaşmıştır.

Bu deneyin diğer ilginç yanlarından biri de uzay kabinelerinde elde edilen koşullardan dolayı kozmonotların uzay elbiseleri giymemeleridir. Kozmonotlar, bundan önceki deneylerin dışında, rahat yünlü elbiseler ile meşin ceketler giymektedirler. Ayrıca kozmonotlar, «yerçekimi olmadan yaşamanın» deneyini de bu çalışma içerisinde başarmışlardır.

Bu yeni deneyle ilgili olarak uzaya atılan üç araç içerisinde biri sivil, yedi kozmonot bulunmaktadır. Ve üç aracın ortak yönetimini daha önce uzaya gidip gelmiş Albay Şatalov yapmaktadır. Bu üç araç dışında «Inter - kosmos» adlı bir yeni sputnik de uzaya fırlatılmıştır. Bu araç, Doğu Alman ve Çekoslovak malı fenni aletler taşımaktadır.

Yapılan açıklamalara göre Sovyetlerin bu son deneydeki amaçları daha az çekimli bir alan içerisinde, uzayda montaj atölyesi kurmak ve böylece dünyadan giden parçaların birleştirilmesiyle uzayda daha ileri kademelere yolculuk yapmaktır. Ayrıca Sovyetler bu yeni uzay araçlarıyla birlikte fotograf, harita ve biyolojik araştırma konularında da yeni deneylere girmişlerdir.

Bütün bunlar göstermektedir ki, Sovyetler'in bu yeni deneyi sosyal adaletsizliğin kol gezdiği, öldürücü hastalıkların nedenlerinin bulunamadığı dertli dünyanın lüksü «uzay denemelerinin» en tutarlısı olmuştur. Sovyetler ve Amerikalılar arasında bir gösteri savaşı durumuna dönen uzay yarışı, böylece akılcı bir tutum içinde dünyada yaşıyan insana daha faydalı olma yolunda teknik rayına oturmuştur.

Emperyalizmin Sineması ve Türkiye Sineması

Yakup BARAKOS

• Sinema alanında da, Türk ekonomisinin genel eğilimine uygun olarak yabancı sermaye ile işbirliğine gidilmektedir. Sinemanın gerillaları «Genç Sinemacılar», buna karşı, devrimci kitleyi oluşturan işçi, köylü, öğrencinin yanıbaşında savaşlarını sürdüreceklerdir.

«Bugüne dek filim yapımcılığı büyük sermayenin ilgisini çekmemiş, bu alana el atma gereği duyulmamıştır... Artık ortada su götürmez bir gerçek var ki, o da er veya geç büyük sermaye sahiplerinin bu alanda büyük yatırımlara girişecekleridir... Bizce ihtimal bu alanda da Türk ekonomisinin genel eğilimine uygun olarak yabancı sermayeye ile işbirliğine gidilecektir.» (Yakup Barokas, Türk Sinemasının Geleceği, Genç Sinema, sayı 9)

Genç Sinema'dan bir arkadaşımızın Amerika'nın en büyük sinema tröstlerinden biri olan «20 th CENTURY FOX»un Türkiye temsilcisi SEBASTİANO REİNA ile aralarında geçen konuşma bu kuşkumuzu doğrulamaktadır.

S. REİNA: Biliyorsunuz, yabancı bir filim Türkiye'ye gelene kadar bir kaç kere el değiştiriyor. Araya birçok aracı giriyor. Mesela bir Amerikan filmi doğrudan doğruya Amerika'dan değil de İtalya'dan ithal ediliyor. Bizim düşüncemiz filimlerin doğrudan doğruya bizim tarafımızdan sinemalara dağıtılması.

SORU: Peki bunu gerçekleştirmek biraz güç olmıyacak mı? Bugün Türkiye'ye filim ithal eden ortaklıkların en önemlileri aynı zamanda sinema salonu sahibi durumundadırlar da. Örneğin Başaranlar Konak, Sunar, Fitaş Filimcilik A.Ş. gibi.

S. REİNA: Parasıyla değil mi bunların sinema salonlarını yüksek bir bedelle satın alırız.

SORU: Peki bu tasarıyı ne zaman gerçekleştirmeyi düşündüyorsunuz?

S. REİNA: En geç bir yıl içinde.

SORU: İlerde Türkiye'de filim yapımına geçmeyi düşündüyormusunuz?

S. REİNA: Olabilir, niye olmasın, Ama bu henüz uzak bir proje.

SORU: Peki diyelim ki filim yapımına geçtiniz sizce bunlar ne türden filimler olacaktır?

S. REİNA: Tabi sırf Türkiye için filim çekmeyi düşünmüyoruz. Aynı zamanda dış piyasa da önemli, onu da göz önünde bulundurmak gerekir. Fakat muhakkak Türkiye'nin güzelliklerini ortaya koyacak filimler olacaktır.

«Sinema'da ekonomik alanda kendisini gösteren emperyalizm, ayrıca bu yoldan kültürel alanda da çeşitli etkilere yol açmaktadır. Dış ülkelere yollanan filimler, hem ekonomik açıdan emperyalizmin sinemasının yaşamasını, hem de dünya halklarının şartlanmasını sağlamaktadır.» (Faruk Atasoy, Sinemada emperyalizm, Genç Sinema, sayı 5)

«Kapitalist aşamanın bir ürünü olarak ortaya çıkan sinema endüstrisi egemen sınıfların hem bu alanda büyük ekonomik çıkarlar elde edeceklerini farketmeleri, hem de halkların yutulmasında bir beyin yıkama aracı olarak kullanılabileceğini hesaplamaları sonucunda kapitalizmin ve emperyalizmin en büyük silahlarından biri haline gelmiştir.» (Mutlu Parkan, Sinema Üzerine, Türk Solu, sayı 95)

«Sanat emperyalizmi bir gerçek, çünkü kentsoylu ve kapitalist toplumumuzun kapıları ardına kadar emperyalizme açıktır.» (Gaye Petek, Sineması görevi karşısında ve onun içinde, Genç Sinema, sayı 9)

Demek oluyor ki, emperyalizmin sineması iki amaca yönelmektedir:

a) Ekonomik çıkar sağlama ve geri bırakılmış ülkeleri sömürme ki, bu «genel anlamda emperyalizmin içine girer.

b) Halkları uyutma, yani kendi kültürlerine yabancılaştırma, bilinçlenmelerini engelleme **ve** kentsoylu bir yaşam özlemi **aşılama ki, bu da «kültür emperyalizmi»nin** içine girer.

«Ancak bu güne dek, emperyalizm yabancı sermaye yolu ile Türkiye sinemasına girmiş değildir. Bunun temel nedeni ise, emperyalizmin Türkiye toplumunu bir tüketim sahası olarak görmesindedir. Oysa, gelişmiş kapitalist ölçülere göre, filim yapımı, dünya piyasasına sürülecek bir mal üretme olayıdır ve sermaye ancak kendilerine geniş dış pazarlar edinmiş sinema endüstrilerine akar. Yerli sinema endüstrisi son zamanlarda zorladığı Arap sinema piyasalarına iyice yerleşebilirse kuşkusuz, yabancı sermaye çabucak Türkiye sinemasına sökün edecektir.» (Yorgo Bozis, Türkiye'de sinemada dış sömürü, Genç Sinema, sayı 6)

***Yani yabancı sermayenin* Türkiye sinemasına şimdiye dek sökün etmemesinin nedeni, koşulların henüz ekonomik çıkar sağlama bakımından elverişli olmamasında aranmaktadır.** Gerçekten 20th Century **Fox'un Türkiye** temsilcisinin **verdiği yanıtlamalar da göz önünde bulundurularak, salt ekonomik çıkarların gözetildiği düşünülebilinir.** Oysa emperyalizmin sinemasının bir de **«kültür emperyalizmi»** yanı vardır. «Değişmeye mahkûm bütün düzenlerin kendi yıkılışlarının tohumlarını da kendileriyle birlikte yaratmaları, tarihin kaçınılmaz zorunluğudur. Türkiye sineması da... diyalektiğin bu yasasına bağlı kalmıştır. Önce ticari sinema dışında oluşan bir eylem daha sonra ticari sinemanın içine girerek, onunla birlikte ama ona karşı, yeni bir açılışı zorlamıştır.» (Ali Gevgilili, Türkiye sinemasında açıklığa doğru, Yeni Dergi, sayı 61, s. 362)

Ancak önemli bir yanılgıya düşmektedir Ali Gevgilili diyalektiğin yasasını Yeşilçam düzenine uygularken. Şöyle ki, diyalektiğin yasası kendisini önceleyen üretim biçimindeki karşıtlıklar içinde temellerin atılmasını ve kendi iç karşıtlığıyla yeni bir üretim biçimine dönüşmeyi zorunlu kılmaktadır. (M. Sencer, Osmanlı toplum yapısı, s. 113)

Oysa Akad, Seden, Refiğ, Erksan, Tokatlı, Yılmaz, Ün, vs.lerin oluşturduğu eylem ön koşullarını Yeşilçam içinde bulmasına karşın bir iç karşıt olma durumunu koruyamamış, yeni bir filim üretim biçimi getirememiş, Yeşilçam düzenini değiştirememiş ve giderek onunla bir bireşime girmiştir. Genç Sinema bu yeni bireşime karşı, yeni bir sinema anlayışı ve üretim biçimi öngörmek ve olanakları nispetinde gerçekleştirmeye çalışmakla, gerçek bir iç karşıt olma durumundadır. Tecimsel sinemanın dışında fakat onun oluşturduğu ön koşulların bir ürünüdür. Bu özellik Genç Sinema'nın kokuşmuş Yeşilçam düzeninin yıkılış tohumlarını kendinde barındırmasına yol açmaktadır.

Ancak Yeşilçam'ın içinde oluşan bu «azınlık eylemi»nin Türkiye halkını kentsoylu ideolojiyle koşullandırmak amacını güden ve batılı filimlere öykündükçe kendi toplumuna yabancılaşan sinemaya karşı kendi özlemlerimizi, kendi değerlerimizi yansıtan bir sinema yapma çabaları - örneğin Halit Refiğ'in «Bir Türke Gönül Verdim»i ulusal değerlere dönüşümü savlarken, Lütfi Akad'ın Kızılırmak - Karakoyun»u halkımızın gerçek duyarlılığını ve değerlerini ortaya komaktadır. - elbette ki olumlu karşılanmalıdır, sürdürülebilinirse şüphesiz. Zira bir düzenin içinde görev alıp o düzene ödün vermeksizin yeni bir düzeni düşlemek bir düşten öteye gidemez. Metin Erksan «Kuyu»da sadist zevklerini ortaya korken «bir yandan seyirciyi karanlık salonlarda yalnızca afyonlamakta, öbür yandan sözümona bu olguya karşı çıkar gibi gözükerek hem afyonun dozunu artırmak hem de devrimci çevrelerden alkış toplamak» amacını gütmektedir. (Mehmet Gönenç, Kadınlara iyilikle davranınız, Yeni Sinema, sayı 28, 29, s. 66) Yılmaz Duru'nun «İnce Memed»ten esinlenmiş «İnce Cumali»sinde de bir yandan halkımızın gerçek değerleri ortaya konmak istenirken diğer yandan ağaya başkaldıran Cumali'nin gerçek bir ırgat olmasından kaçınılmış, öykü toprakları zorla elinden alınmış bir ağa oğlunun gasıba karşı öç alışına dönüştürülmüş ve gerçek sınıfsal karşıtlıkların ortaya konulmasından kaçınılmıştır. Yani batıdaki kötü burjuva-iyi burjuva ikiliği kötü ağa - iyi ağa oğlu ikiligine dönüştürülmüştür.

Ama gel gör ki, bu kıpırdanma, bu «yeni açılış» bile emperyalizmin sineması ve özellikle Amerika'lı dostlarımıza tedirgin edecek «aman uyanmasınlar» düşüncesiyle paracıklarını alıp Türkiye sinemasına sökün edeceklerdir. Ancak gözden kaçırılmaması gereken bir gerçek de ekonomik ve teknik üstünlüğün halk savaşına karşı daima yenilgeye uğrıyacağıdır. Sinemanın gerillaları «Genç Sinemacılar» renkli ve sinemaskop filmlere karşı 16 mm.'lik kısa filmleriyle devrimci kitleyi oluşturan işçi, köylü, öğrencinin yanıbaşında savaşlarını sürdüreceklerdir.

Orhan Kemal, Yeni Hikayecilere Cevap Veriyor

Osman S. AROLAT

BİR dönemdir, bazı genç yazarlar durmamacasına Orhan Kemal'e kızgın yazılar yazıyorlar. Ve girip kazandığı iki yarışmayla ilgili olarak, «Girmemeliydi», «zaten o jüriler!» sözcükleri sık sık geçen yazılar yayınlıyorlar. Bir anlamda artık armağanları kendilerinin almaları gerektiğini ortaya koymaya çalışıyorlar. Yazıp yazıp, tek yönlü ses veren bir diyalogu sürdürüyorlar. Bunu yaparken de öz ve biçime dayanan bir sanat eleştirisinden çok, öznel şartları ve de kişisel davranışları esas alan bir çizgiden fazla öte geçmiyorlar. Bir anlamda Orhan Kemal'in ne yazıp, ne diyeceğini de önemsemiyor gibi davranıyorlar. Oysa aslolan, gelen yeninin devamlı bir tartışmayla önceki kuşağın ve daha öncelerinin yerine koyduğu yapı taşlarıyla, koyamadıklarını arayıp gelişime kendi ortaya koydukları katılmasıdır. Bundan ötesiyse yaptığından çok konuşmak olur.

— Son günlerde «Önce Ekmek» kitabınızla aldığınız Sait Faik ve Türk Dil Kurumu ödülleri üzerine epey polemik yapıldı. Bu konuda sizin görüşünüz nedir?

— Önce bazı gerçeklerin bilinmesi gerekir. Ben, Türk Dil Kurumu'nun yarışmasına kendim katılmadım. Yayınevi katıldı. Ben, uzun yıllar yayınladığım kitaplarla bu yarışmaya girmedim. Kitabı ödül için de hazırlamadım. Bunu derken, benim de katıldığım bir yarışmayı genç yazarların kazanmasının daha iyi bir değerlendirme olacağını belirtmek isterim. Ama özellikle üzerinde gürültü koparılan Sait Faik Yarışması'na katılan kitapları sonra inceledim, «Önce Ekmek»in ödül alması uygun düşmüş. Bu yarışmaya katılan gençler gerçekten istidatlı kişiler ve biçim olarak, dil olarak iyi örnekler veriyorlar, ama konuları hep olumsuz. Salt dejenere yanlarıyla yansıtıyorlar toplumu. Gençler, sizler emperyalizme karşı dövüşürken, kuşağımızın hikayecileri bütün bunları sanki kurt yemiş gibi bırakıyorlar. Dejenere konuları işliyorlar. O zaman betime gidiyor yapılanlar. Bir de küçük hikayecinin çok çalışmaya, kendini arıtmaya dayanan bir yapısı olması gerektiğini unutuyorlar. Gençlerden bazıları çok konuşuyorlar. Az eser veriyorlar. Sonra bildikleri jüriler karşısında yarışıp kazanmayınca kızıp saldırıyorlar.

— Peki sizce sanatçının gelişimi nasıl olur?

— Sanatçı hayatı boyunca bir tek ses bulur. Bunu arıtır. Dilini güzelleştirir. Fazlalıkları atar. Hikayede de öyle. Öz ve biçim birbirinden ayrılmaz. Bence bugünkü hata da bu noktada. Gençler özden biçime yapmaları gereken çalışma yerine, biçimden öze bir çalışma sürdürüyorlar. Her insan var olan bedene uygun elbise yapar. Önce bir beden, bir yapı, bir öz gerekreklidir. Bu öz kendinden ayrılmaz, bir biçim yaratır.

— Bu açıdan bakıldığında hikaye bir çıkmazda mıdır?

— Hikaye çıkmazda değildir. Hikaye gerilemiyor. Hikaye sanatı zorlaşıyor. Zaten hep böyledir. Yüz kişi yazmaya başlar, bunlardan üçü kalır. Bu üç kişinin yaptığının alıcısı vardır. Bütün genç hikayecilerin dilleri tertemiz. Bunlardan bir öncekilerin de dilleri temiz ve arıktı. Osmanlıca bilmemeleri buna sebep oluyordu. Bu nedenle bize göre avantajlı bir noktada çalışmaya başladılar. Ayrıca toplumsal açıdan, teorik olarak hazırlanmaları da bize göre çok daha kolay. Sosyo - ekonomik problemlere sarılsalar, dejenere konulara e' atmasalar, çok güçlü eserler verirler.

— Bu yöne kaymak nasıl başlıyacaktır?

— Sözünü ettiğim gibi sosyo - ekonomik bilgilenmesi, toplumsal kültürü olan gençler, son dönemlerde yaşadıkları olayları hikayeye getirmeğe başladıkça, sahip oldukları güzel ve temiz dilleriyle hikayeyi bu yöne kaydıracaklardır. Onlar gençliğin sanatçıları olacaklar. Ve geniş halk kitlelerine onların mesajı, hem de tutarlı mesajı olacaktır. Ben, Demir - Döküm olayını, Derby grevini daha bozuk bir dille, daha kötü bir biçimde dahi işleseler, gençlerin bu gün yaptıklarından daha iyi şeyler elde edeceklerine inanıyorum. Gençliğin kan dökülen bir direnişi var. Sosyal problemleri önde gören insanca bir savaşı var. Bunu aktarmıyan sanatçı, ya yanlış yerdedir yada başka sınıftan yanadır. Cinsel sorunları tek başına işlemek bir şey halletmez. Toplumsal sorunlar bütünü içerisinde, ama bir ayırımda yeri vardır cinsel sorunların. Ana amaç, kitlelere hitaptır. Halkın dertlerinin sanat içerisinde yeralması gerekir. «Ben, değişik bir şey yaparım, bu olur,» demek yanlıştır. Halk, hikayecide kendine yarar birşey bulmalıdır. Çünkü devamlı olarak bunu arar. Sanatçı toplumsal konuları ele alıp ön plana çıkararak, toplumu ileri götürücü bir güce ulaşır. Dünya ve ülke koşullarını beğenmiyen kişi, sanatı ve bedeniyle bunun mücadelesini yapmalıdır. Bir mesajla bunu sunmalıdır. Bunu yapmayanlar fazla ses çıkarmamalıdır. Sanatçının hası, halka önderlik eden, baskılara karşı duran kişi olmalıdır. Hem yapıtlarıyla, hem davranışıyla bunu ortaya koymalıdır.

— Bugün belli çevrelerde sanatçının görevi, «yaşanana tanık olmak» diye saptanıyor.

— Ben, sadece tanık olmayı yeterli bulmuyorum. İnsanı anlıyacak, savaşını anlıyacak, buna katılacak sanatçı, kolaylıkla aldatılan kişilerin aldanmalarına karşı durcaktır. O zaman hakim sınıfın bu sanatçıları öldürmesi dahi yetmiyecektir. Bir yerine bini filizlenecektir. Tanık olmak namusluluktur, hakim sınıfla birlik olmamaktır. Kargı - devrimci olmamaktır. Ama yeter - şart değildir. Tanıklığı aşabilmekse teorik hazırlanmada kalmayıp hayatı insanlarla birlikte yaşamakla mümkündür. Bunu derken, tek tek her olayı yaşamak demek istemiyorum. O insanın yaşadığını yaşamak diyorum, hayatı tanımak diyorum. Türkiye'li sanatçının Türkiye halklarıyla birlik yaşamasını diyorum.

— Türkiye halklarının yaşadığını yaşamak derken, bir sınıflamaya giriyor musunuz? Yada bu yapıda evrenselliğe hangi noktada yaklaşıyorsunuz?

— Yerel olmak sanatçının tutumuna bağlı. Ben, yerel olmayı istiyorum. Yerel kapılardan uluslararası ortama açılmalı, diyorum. Sanatçı yapıtında beşeri tarafları yansıtabildiği oranda uluslararası bir güce ulaşacaktır. Kökü mutlaka sınıf gerçeğine dayanan, insana dayanan yeni yollar aranıp bulunduğu oranda evrensel yapıtlar ortaya konulacaktır.

Türk Dil Kurumu ve Sait Faik Ödüllerini kazanan Orhan Kemal

SOL'UN GELECEĞİ NASIL GÖRÜLÜYOR ?

12 Ekim milletvekili seçimi sonuçları, Bâbıâli basınında genellikle Türkiye'nin çok partili sistemden iki partili sisteme yöneldiği, aşırı uçların milletçe istenmediği şeklinde yorumlanmış, daha doğrusu Amerikan usulü demokrasinin Türkiye'de daha çok taraftar bulduğu izlenimi yaratılmıştır.

Bizi seçim sonucu yorumları içerisinde en çok ilgilendirenler, şüphesiz, sosyalist oyların düşmesi üzerine yapılan değerlendirmelerdir.

Cumhuriyet'te seçimden hemen sonra yazdığı yazıda Ecvet Güresin, TİP'in durumunu şöyle yorumlamıştır:

«TİP, sol'un hiç değilse bir kısmını düzen içinde çatışmaya çekebilen parti idi. Oportunist damgasını yemişti gerçi parlamento dışı muhalefetten ama, yine de sol için somut bir ümit olarak varlığını sürdürüyor ve çekişmelerin düzenin üzerine çıkmasını bir oranda önleyebiliyordu. Daha doğrusu Mehmet Ali Aybar'ın seçimle iktidara gelinebilir, politikası sol ucun gözünde iflas etmiştir ve yine sonuçlar parti içi muhalefet yapan Aren Grupu'na da hak verdirecek nitelikte değildir. Bu durumda akla gelen en yakın ihtimaller şunlar:

«1 — Ya TİP'in içindeki yeni bir kanat, ve belki de sendikacılar grupu Aybar'ı da, Aren'i de temizleyecektir. Parlamento dışı muhalefeti de içine alan bir güçbirliğine kayacaklardır.

«2 — Ya da ayrılmalardan sonra TİP güdük ve etkisiz bir sol parti olarak kalacak, buna karşılık sol uç parlamento dışında ayrıca örgütlenecektir. Her iki durumda da sol muhalefetin seçim öncesinden daha ılımlı değil, aksine daha şiddetli olmasını beklemek gerekir.»

Milliyet Gazetesi'nde Abdi İpekçi de, «TİP asıl darbeyi anti - sosyalist güçlerden değil, bizzat sosyalistlerden yedi» dedikten sonra şöyle devam etmektedir:

«Şimdi bu başarısızlığı bahane eden bazı sosyalistler yeni bir alternatif teklif etmektedirler. Onlara göre 'Türkiye'de sosyalist bir partinin oyla iş başına gelemeyeceği anlaşılmıştır. Devrimci yolun denenmesi, yani sosyalist yönetimin ihtilalle gerçekleştirilmesi gerekir. Şimdi yapılacak iş, bunun ortamını ve imkanlarını hazırlamak olmalıdır.' Bu düşüncelerin Türkiye'yi de, sosyalizmi de tehlikeli maceralara alet etmekten başka birşeye yaramayacağına inananlardanız. Bize kalırsa Türkiye'de sosyalistler için gerçekçi yol tektir: Ülkemizin ve ulusumuzun özelliklerine uygun sosyalist bir tez etrafında birleşmek ve bunu TİP'i güçlendirerek, gerekirse yeni bir parti kurarak savunup demokratik mücadeleye devam etmek...»

Akşam'da İlhami Soysal, seçim sonuçlarını, bir süreden beri yürütmekte oldukları «parlamento dışı muhalefet»in zaferi olarak yorumlamış ve şunları yazmıştır: «Sadece bu rakkamlar dahi, yıllardan beri Türkiye'de yürütülen düzenin bir yutturmaca demokrasisi olduğunu ispata yeter sanırız. Önümüzdeki günlerde ekonomik bir batak içinde olan Türkiye'nin dar boğazları azalmayıp artacak, işsizlik çoğalacak, pahalılık, yoklar ve kalkınmakta değil, dünyanın öteki ülkelerine göre gerilemekte olduğumuz gerçeklerinin de iyice ortaya çıkması, bu düzenin savunucularının kendi bataklıklarında boğulmalarına sebebi olacaktır. Bu bilindiğinde, gelecek günlere umutla bakmamak için hiçbir sebep yoktur.»

İlhan Selçuk, Cumhuriyet'teki fıkrasında, seçimlerden çıkardığı beş dersi açıklayarak, «sol» için alınacak dersi de şöyle izah etmiştir:

«Parlamentoculuğa angaje bir sosyalist akımın güç kazanması için çok uzun süre gereklidir Türkiye'de... İngiltere 19. Yüzyılda sanayiini kurmuştu. Ama sosyalist partisi yirminci yüzyılın eşiğinde kuruldu... Ve ancak kırk yıl sonra iktidara yöneldi. 1969'da başa güreşeceğini ilan eden TİP'in bugünkü hali, sandık sosyalizminin geçerli olamayacağını ispatlamaktadır. Aydınların hayalleri ve romantik edebiyatıyla beslenen popülizmin, realitenin sert duvarına kafasını çarpması, Türkiye sosyalizmi için bir kazançtır. «Milli bakiye» usulü üzerine inşa edilmiş bir sosyalist partisinin, usuller değiştirildiği zaman esaslar üstüne daha çok eğilmesi mümkün olur.»

Milliyet'te Kemal Bisalman da, son zamanlarda benimsediği «parlamento dışı muhalefet» açısından seçim sonuçlarını değerlendirerek şöyle yazmıştır:

«Bu seçimde Türk seçmeni giderek iki sesli bir parlamento düzenini, yada popüler bir deyimle Filipin tipi demokrasiyi tercih etmiştir... Bu tercihte, seçim sistemi kadar, bir başka noktanın da büyücek bir rolü olmuştur. O da, Türkiye'nin yegane sosyalist örgütü olan TİP'in çeşitli nedenlerle sempatizanları ve kitleler nazarında itibarını yitirişi... Ve bu grubun sandık başına gitmeyerek TİP'e oy vermeyişidir. Böylece Türkiye hem parlamentoda çıkacak olumlu bir sesten mahrum olmuş!. Hem de sosyalistler parlamento dışında kalmışlardır!.. İçinde bulunduğumuz koşullardaki bu koşullar Filipin demokrasisi olsa bile - parlamentodaki tek muhalif parti olan CHP'ye oldukça büyük bir görev düşmektedir. Bu görev de, parlamento dışı muhalefete yaklaşmak... Devrimci sloganlara, anayasal haklara sahip çıkmak... İktidarın paraleline girip sosyalistleri batırıp çıkarmamak! Ve mümkün olduğu nisbette asgari müştereklerde birleşip gerçek bir sosyal demokrat olduğunu ispat etmek!»

Seçim sonuçlarının en gerçekçi yorumlarından birini, aynı Milliyet Gazetesi'nin yazarlarından Ali Gevgilili yaparak sosyalistlere yepyeni bir perspektif açmıştır:

«Bugüne kadar yalnızca egemen sınıfların çıkarlarını korur ve geliştirir gibi görünen AP/DP gelişiminin, gerçek ekonomik toplumsal ve siyasal karakterini ortaya koymada, son on yılın sözde sol analizlerinin çoğunun yetersiz kaldığı artık anlaşılmalıdır. Bu analizlerin temel yanılgısı, AP'yi somut çıkarları, özgürlük ve kalkınma istekleri için değil, uyanmamış ve bilinçsiz olduğu için seçtiği varsayımında yatmaktadır. Oysa, toplum ve tarih böyle rasyonel olmayan motiflerle asla işlemez. Dalma gerçekçi, sağduyulu olan Anadolu halkları, kendilerini çileli bir kadere mahkum eden tarihin mirası sayısız eksikliklerine rağmen, bugünün varolan koşullarında başka hiçbir yolun, şimdilik «seçtikleri yol» kadar güvenli olmadığını çok iyi kavramıştır.

«Yarın bakımından, AP'nin bütün açmazları da, aslında, bu seçimin içinde toplanmaktadır. Halk, iktidar göreviyle birlikte, öncelikle kendi durumunu geliştirme ve - aydınların değil - kendisinin özgürlüklerini artırma görevini de vermektedir. AP'ye... AP'nin çıkarlarını korumak istediği egemen sınıflar ile oylarını aldığı halk yığınları arasındaki uzlaşmaz gelişmeler ise, bu ortamda yarattığı ekonomik ve sosyal faturalarla, müthiş bir ikiliğin, düalizmin kaynağı olmaktadır. Bu ikili ya AP'nin gerçek bir Halk Partisi'ne dönüşmesini, yada halkın belirli bir demokratlaşma sürecinden sonra kendi iktidarının yollarını aramasını gerektirecektir.»

Fark !

ODTÜ'de Attila Keskin adındaki öğrenci, Kemal Kurdaş'ın «giderayak» öğrenciye karşı çeşitli oyunlar oynadığını ileri sürerek «Rektör gibi satılmış Amerikan uşakları şunu iyi bilsinler ki, devrimciler hapse atılmakla sindirilemez» demiştir. Rektör Kemal Kurdaş ise «Bütün bu olaylar, ihtilal histerileri içindeki anarşist bir grubun bir süreden beri izledikleri genel strateji içinde değerlendirilmelidir. Bunlara öğrenci denilemez» demiştir.

(Y. Gazete - 17.10.1969)

■

Öğrencilerinin Amerikan aleyhtarı gösterilerine karşı sert tepki göstermesi üzerine kendisine «kapitalizmin uyuyan köpeği» adı takılan bir Japon profesör, hara - kiri yaparak intihar etmiştir.

(AKŞAM - 17.10.1969)

haftanın karikatürü

YENİ SEÇİM SİSTEMİ

KAN NAKLİ

(Bedri, Milliyet - 16.10.1969)

Desteksiz atış buna derler !

Bugün Gazetesi'nde yayınlanmakta olan «Türkiye Gizli Komünist Partisi ve Türkiye'deki Kızıl Faaliyetler» başlıklı tefrikadan:

«Zekeriya Sertel ve Sabiha Sertel halen Bakü'de bulunmaktadırlar ve orada faaliyet göstermektedirler.»

Yine aynı tefrikadan:

«Fethi Naci Sadullah Danış... Yaşar Kemal ve Doğan Özgüden'le ANT Dergisi'nin kurucuları arasındadır. Galatasaray Lisesi'nden çıkartılmıştır. Aşırılığından dolayı Akşam Gazetesi'nden uzaklaştırılmıştır. Doğan Özgüden, Prof. İsmet Sungurbeyli, yazar Cengiz Tuncer'le birlikte TİP'ten çıkartılmış ise de mahkemeden tekrar kabul kararı almıştır. Kirpi Dergisi'ndeki bir yazısından dolayı birbuçuk yıla mahkum olmuştur.»

ANT'ın notu: Ya Bugün'e yukarıdaki bilgileri veren polis salağın biri, yada polisten bu bilgileri alıp tefrika yapan kişi dinlediğini anlayamayacak kadar ebleh... Bir kere, Sabiha Sertel halen Bakü'de bulunmamaktadır, zira bir yıl önce hayata gözlerini yummuştur. Sonra, Fethi Naci Sadullah Danış diye bir şahıs yoktur. Fethi Naci ve Naci Sadullah adlarında iki yazar vardır. Fethi Naci Galatasaray Lisesi'nde okumamıştır ki, çıkartılmış olsun. Akşam Gazetesi'nde hiç çalışmamıştır ki, oradan uzaklaştırılmış olsun. Cengiz Tuncer TİP üyesi olmamıştır ki, ihraç edilmiş bulunsun. Fethi Naci mahkemeye başvurmamıştır ki, tekrar kabul kararı almış olsun. Ve Fethi Naci Kirpi Dergisi'ne hiç yazı yazmamıştır ki, mahkumiyet yemiş bulunsun. Atışın böylesine desteksizini gören varsa beri gelsin.

Gürcü Bacı'nın pabucu dama !

Eylül ayının yedinci günü, yani seçimlerden şu kadar gün önce bu sütunlarda «Seçimi kim kazanacak?» başlığı altındaki yazımızda şöyle diyorduk...

....

Seçimler yapıldı. Görülmektedir ki, haftalarca önce dediklerimiz pek yanlış çıkmamıştır.

İLHAMİ SOYSAL
(Akşam - 14.10.1969)

Bu çoktan bildiğimiz bir sonuçtu.

ÇETİN ALTAN
(Akşam - 14.10.1969)

Hani lafa, «Ne demiştek oldu» gibi pabucu büyük bir kâhin havasıyla başlamak doğru değil ama... Ayıplasanız da, yakıştırmasanız da, biz öyle başlayacağız.

KEMAL BİSALMAN
(Milliyet - 14.10.1969)

ANT ● Haftalık Dergi ● Kurucuları: YAŞAR KEMAL, FETHİ NACİ, DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sahibi ve Genel Yayın Müdürü: DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sorumlu Müdürü: ALPAY KABACALI ● Teknik Sekreter: İNCİ ÖZGÜDEN ● İdare Yeri: CAĞALOĞLU, Basmusahip Sok. Tan Apt. 10/11 - İSTANBUL ● Tel.: 27 81 09 ● P. K. 934 — Sirkeci - İSTANBUL ● Dizgi ve Tertip: ES - IN MATBAASI ● Baskı: VATAN MATBAASI

● Taşra Dağıtımı: HÜRRİYET DAĞITIM A. Ş. — Cağaloğlu - İstanbul, Tel.: 27 38 54 ● İstanbul Dağıtımı: FUAT BOTE - Ankara Cad. 84 - İSTANBUL. Tel.: 27 89 49 ● Abone Şartları: Yıllık 44 Lira. Altı Aylık 22 Lira. Üç Aylık 11 Lira ● İlan: Santimi 25 Lira; Yayın İlanları yüzde 50 indirimlidir ● Tam sayfa yayın ilanları 1500, yarım sayfa 800 Lira'dır ● Küçük yayın ilanları kelimesi 75 Kuruş'tan kabul edilmektedir